

SLOVENSKI NAROD.

Slovenski Narod velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	K 24—	v upravnosti prejemam:	K 22—
celo leto	12—	celo leto	11—
pol leta	6—	pol leta	5—
četr leta	2—	četr leta	1—
na mesec		na mesec	1—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Shod u Logatu.

V torek dne 26. t. m. je bil v Logatcu shod, na katerem je govoril ljubljanski državni poslanec dr. V. Ravnikar. Udeležba na tem shodu je pokazala, kako živo zanimalje za javne zadeve vlada med logaškimi naprednjaki. Shod se je vrnil v veliki dvorjan Kramarjevega hotela, ki je bila nabito polna samih zrelih mož - volilcev. Celo v sosednih sobah so morali stati ljudje, ker v dvorjan niso našli prostora. Navzočnih je bilo tudi več klerikov, ki pa so bili čisto mirni, nekateri izmed njih pa so celo pritrjevali izvajanjem dr. Ravnikarja.

Shod, ki ga je sklical narodno-napredno politično in gospodarsko društvo, je otvoril njega predsednik gospod S. Čehrl, ki je v svojih uvodnih besedah jasno naslikal valovanje političnega našega življenja in opozarjal navzočne na veliko važnost prihodnjih občinskih volitev, potem pa dal besedo ljubljanskemu državnemu poslancu.

Dr. Ravnikar

je govoril nekako tako - le:

Nekako naravno je, ako vam državni poslanec, dasi nisem med svojimi volilci, podam nekoliko misli o državnem zboru in njega delovanju ter o oni politiki, ki sega preko meja ozje naše domovine. Nekaj povoda najdem tudi v tem, da stojimo pred koncem leta, ko se vsakdo vprašuje, kako je minulo leto, kaj dobrega ali slabega nam je prineslo in ko si vsakdo tudi napravlja račun o svojem lastnem delu ter o njega uspehih ali morda tudi neuspehih.

Avstrijska vlada in ž no dunajski parlament imata tudi v tem letu zaznamovati zanimivo svojo zdodovino. V grof Stürckhovem ministru Stejemo letos tretje ministrstvo. Baronu Bienerthu je sledil baron Gauthsch in le - temu grof Stürckh. Navaden človek težko pojmuje te nagle in nenadne izpreambe, ki so v nemalo škodo državnemu gospodarstvu, saj nobenemu gospodarstvu ne hasne vedno menjava gospodarov, ki pa tudi zelo obremenjujejo našo z nepotrebni izdatki že itak preveč zrahljano državno blagajno. Ako pa pogledamo nekoliko nazaj v zdodovino avstrijskih ministrstev, in zdodovina je še vedno naša dobra učiteljica, lahko zapazimo rdečo nit,

ob kateri nam postane tudi letošnje vratarenje v palačah naših ministrstev lažje umevno. Odkar namreč živimo v Avstriji ustavno življenje se odigrava pred našimi očmi ona velika nekrjava bitka, ki jo bijejo avstrijski nememški narodi, med njimi zlasti mi Slovani, za popolno ravnočravnost in enakopravnost vseh avstrijskih narodov, dočim se nemška narodnost bori za nadvlasto, za gospodstvo nad nememškimi narodi. V tem oziru mora priti enkrat do odločitve, a da ta odločitev drugačna biti ne more, kakor da zmaga naša poštovanja in pravičnosti, je jasno. Vzlici temu, da govorite za nas zakoni, zlasti oni zakoni, ki so temelj naši državi, in ki jo v njih z jeklenimi črkami zapisano, da je vsem narodom avstrijskim brez razlike zajamčena učna ravnočravnost v uradu, v sploh v javnem življenju, vzlici temu, da država, ki hoče veljati za pravno državo, ne pozna in ne more poznavati narodov prve in narodov druge ali tretje vrste, do danes Slovani š nismo mogli doseči, da bi se ti nad 40 let stari zakoni izvajali, da bi ti zakoni prišli v svojo moč in v Ljubljani, a kar je pri tem najbolj čudno, v tem slučaju ni ljudstvo, ki se morda upira zakonu, ampak je to vladama sama in od nje podpirano nemško uradništvo, slavnoznamana avstrijska birokracija. Seveda pri Nemcih je to psihološko nekako umevno, da se krčevito drže starih svojih, od nikogar jih pripoznanih, v zakonu narave nepoznanih predpravie, nihče ne da rad vajeti iz rok, nihče ne deli prav radovoljno svojega gospodarstva; toda tu je vladama, ki bi moralna pravčeno in nepristransko stati nad Nemeji in Slovani, ki bi moralna pred vsem spoštovali od nje varovane zakone ter vsakega kršitelja teh zakonov brez ozira in brez usmiljenja poleg tega, da se voditi v naši državi še se-

dem drugih narodnosti, da je torej Avstrija narodnostna država, ki se kot taka zlasti v gospodarskem oziru more le tedaj razvijati uspešno, aki se pred vsem vsaki teh narodnosti zagotovi v gospodarskem in kulturnem pogledu mirno in svobodno življenje. Prenehajti je z ojnim najbolj za državo samo kvarnini sistemom zatiranja drugih narodnosti v korist Nemcem. Seveda se te narodnosti s prirojeno imajo odporno silo upirajo temu zatiranju. Ta borba pa je, ki je glavna ovira, da se naša država ne more povzeti v eno vrsto z drugimi sedmimi kulturnimi državami, vse naše javno življenje duši ta boj za svobodo, vse naše duševne sile so vezane na to medsebojno rovanje, namesto da bi jih zastavili v korist celiote, v korist države. Prav vsled temu, da je zaostala Avstrija za drugimi državami tako v kulturnem oziru, še bolj pa v gospodarskem oziru, kajti njene finance so danes slabše nego v drugih sosednjih državah. Vso svojo mizerijo občutimo tudi v delovanju drž. zborna.

To tega spoznanja prihajajo semiterja tudi državniki, ki jih previdnost božja postavlja na krmilo naši vladni. To je popolnoma odkritosrečno pripoznal odstopivši ministriki predsednik Nemec baron Gauthsch, ki je v svojem poslovitvenem govoru dejal, da je v Avstriji k sovladanju poklicati vse njeze narodnosti s popolnoma enakimi pravicami, kar ni samo utemeljeno v zakonu, ampak je naravno in pravično, to je avstrijska državna misel. To zlato resnico izrekli je baron Gauthsch tudi že moral odstopiti. Vrgla ga je danes še prevladujoča avstrijska nemška misel. Odstop barona Gauthscha je klasičen primer za naše razorane razmere, nam je najjasnejša razloga dejstva, zakaj tako pogosta menjava v ministrstvih.

Seveda je odstop barona Gauthscha sam na sebi le neznaten dogodek, le epizoda v zdodovinu avstrijski. Toda značilen je, ker nam v polni luči kaže, kje je iskat v zrakov zaostalosti naša države kot take.

Toda naravnega toka stvari tudi tak malo zgodobicza zaustaviti ne more, kakor ga ne more zaustaviti nemškega pravosodnega ministra Hochenburgerja v službi nemških Volksratov stojecu delovanje. Ravno tako malo, kakor ne bo mogel zavirati končne zmage pravične stvari

naj. Jaz pravim, da jim ni zameriti. Da so bili naši sopotniki Tatarji inoviti ljudje, se je videlo v tem, da so se vozili v prvem in drugem razredu.

Otet ne smem pozabi, kako je Ivan Fomic preganjal starega Tatarja. Vreme je bilo jako lepo in krasno se je videlo, kako se solnčna progla nagiba proti zatonu.

»Ob solenem zahodu bomo pa vidieli Tatarje moliti večerno molitev,« se je oglasil Franc Ospič med pogovorom.

»Kako pa to store?« je vprašal Ivan Fomic.

»Však ima svojo preprogo, na katero poklekne, oziroma sede na noge in potem se do tal priklanja solncu, ki zahaja,« mu je pojasnil Franc Ospič.

»O, to pa moram videti,« je rekel Fomic in naglo vstal od mize, kjer smo sedeli na sprednjem krovu. Tatarji so zginili s krova in Franc Ospič je omenil, da bodo najbrž v kajuh teh opravili svojo pobožnost.

Sami smo sedeli spredaj, ko se star Tatar prikaže okrog vogala s preprogo v roki. Misil je tu opraviti svoje poklone, a se je najbrž nas zbiral, zato je šel okoli proti zadnjemu krovu.

»Tega moram pa videti,« je dejal Ivan Fomic in pohitel za njim. Meni to mohamedanski običaj ni bil nov, ker sem v Bosni to lahko vsak dan opazoval, a vendar sem šel za njima. Stari Tatar je šel na zadnji krov in

Izhaja vsak dan sčetki »vznomi nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petrostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih inseracijah po dogovoru.

Upravnemu naj se pošljajo naročnine, reklamacije, inserati itd.

to je administrativne stvari.

Posebna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istobodne vposlatve naročnice se ne ozira.

»Narodna tiskarna« telefon št. 85.

Slovenski Narod velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	K 25—
celo leto	13—
pol leta	6—
četr leta	2—
na mesec	2—

za Nemčijo:	K 28—
celo leto	13—
pol leta	6—
četr leta	2—
na mesec	2—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znaka.

Upravnemu: Knaflova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85

smemo tudi izgubiti izpred oči dejstva, da šteje narodno - napredna stranka v zastopnikih slovenskega kmetskega stanu najodličnejše svoje pristaše. Bilo bi torej naravnost samonormilno postopanje, ako bi nastopali proti koristim našega kmeta.

Toda trditve naših nasprotnikov iz klerikalnega tabora, kakor da smo proti kmetu, je ena izmed neresnic, je eno izmed nepoštenih sredstev, ki se z njimi ti nasprotniki bore proti nam, kakor je enako nepošteno sredstvo napoved in izvrševanje političnega bojkota. Ne bi imeli prav nič proti temu, ako bi oni uimevali politični bojkot tako, da z nami v političnem oziru nočajo imeti nobenega stika in nobenega občevanja. Tudi ne bi imeli proti temu, ako oni s svojim denarjem delajo kar oni hočejo; toda da oni tudi deželno blagajno, v katero se steka denar cele dežele, katero pred vsem polni napredna Ljubljana, hočejo izrabiti izključno v svoje strankarske namene, ako tudi z državnim, torej tujim in zaupanim jim, za razne podpore namenjenem denarjem tako postopajo, to ni več pravilno, to ni pošteno. Zato pravim, da je politični bojkot, kakor ga oni popisujejo in izvršujejo, neravnvo sredstvo v borbi proti polit. nasprotniku.

Temu podobno sredstvo je nečuvani terorizem, s katerim skušajo oplačiti ljudi drugačnega političnega prepričanja ter jih siliti, da prestopajo v njihov tabor in da glasujejo za njihove kandidate. Kako postopajo z našim učiteljstvom, to ubogo paro, ki je danes slabše plačano kakor navaden dinar. Nalašč jim ne privoščijo zasluga, ki bi učiteljem omogočalo vsaj človeka vredno življenje. In njihova organizacija se imenuje celo krščansko - socijalna organizacija! Namen je seveda prozoren, s stradanjem hočejo učiteljstvo prisiliti, da bi prestopilo v njihov tabor. Če mislijo, da s takim izvabljencem v njihov brlog, z denarjem v dotičniku že zamore napredne misljenje in prepričanje, se hudo motijo. Na videz seveda je uskok njihov, v resnicni ni. Na ta način sistematично vzbujajo neznačajne ter širijo vedomo in hotoma politično nemoralnost med ljudstvom. Ako postopajo z našim učiteljstvom, to ubogo paro, ki je danes slabše plačano kakor navaden dinar. Nalašč jim ne privoščijo zasluga, ki bi učiteljem omogočalo vsaj človeka vredno življenje. In njihova organizacija se imenuje celo krščansko - socijalna organizacija! Namen je seveda prozoren, s stradanjem hočejo učiteljstvo prisiliti, da bi prestopilo v njihov tabor. Če mislijo, da s takim izvabljencem v njihov brlog, z denarjem v dotičniku že zamore napredne misljenje in prepričanje, se hudo motijo. Na videz seveda je uskok njihov, v resnicni ni. Na ta način sistematично vzbujajo neznačajne ter širijo vedomo in hotoma politično nemoralnost med ljudstvom. Ako postopajo z našim učiteljstvom, to ubogo paro, ki je danes slabše plačano kakor navaden dinar. Nalašč jim ne privoščijo zasluga, ki bi učiteljem omogočalo vsaj človeka vredno življenje. In njihova organizacija se imenuje celo krščansko - socijalna organizacija! Namen je seveda prozoren, s stradanjem hočejo učiteljstvo prisiliti, da bi prestopilo v njihov tabor. Če mislijo, da s takim izvabljencem v njihov brlog, z denarjem v dotičniku že zamore napredne misljenje in prepričanje, se hudo motijo. Na videz seveda je uskok njihov, v resnicni ni. Na ta način sistematично vzbujajo neznačajne ter širijo vedomo in hotoma politično nemoralnost med ljudstvom. Ako postopajo z našim učiteljstvom, to ubogo paro, ki je danes slabše plačano kakor navaden dinar. Nalašč jim ne privoščijo zasluga, ki bi učiteljem omogočalo vsaj človeka vredno življenje. In njihova organizacija se imenuje celo krščansko - socijalna organizacija! Namen je seveda prozoren, s stradanjem hočejo učiteljstvo prisiliti, da bi prestopilo v njihov tabor. Če mislijo, da s takim izvabljencem v njihov brlog, z denarjem v dotičniku že zamore napredne misljenje in prepričanje, se hudo motijo. Na videz seveda je uskok njihov, v resnicni ni. Na ta način sistematично vzbujajo neznačajne ter širijo vedomo in hotoma politično nemoralnost med ljudstvom. Ako postopajo z našim učiteljstvom, to ubogo paro, ki je danes slabše plačano kakor navaden dinar. Nalašč jim ne privoščijo zasluga, ki bi učiteljem omogočalo vsaj človeka vredno življenje. In njihova organizacija se imenuje celo krščansko - socijalna organizacija! Namen je seveda prozoren, s stradanjem hočejo učiteljstvo prisiliti, da bi prestopilo v njihov tabor. Če mislijo, da s takim izvabljencem v njihov brlog, z denarjem v dotičniku že zamore napredne misljenje in prepričanje, se hudo motijo. Na videz seveda je uskok njihov, v resnicni ni. Na ta način sistematично vzbujajo neznačajne ter širijo vedomo in hotoma politično nemoralnost med ljudstvom. Ako postopajo z našim učiteljstvom, to ubogo paro, ki je danes slabše plačano kakor navaden dinar. Nalašč jim ne privoščijo zasluga, ki bi učiteljem omogočalo vsaj človeka vredno življenje. In njihova organizacija se imenuje celo krščansko - socijalna organizacija! Namen je seveda prozoren, s stradanjem hočejo učiteljstvo prisiliti, da bi prestopilo v njihov tabor. Če mislijo, da s takim izvabljencem v njihov brlog, z denarjem v dotičniku že zamore napredne misljenje in prepričanje, se hudo motijo. Na videz seveda je uskok njihov, v resnicni ni. Na ta način sistematично vzbujajo neznačajne ter širijo vedomo in hotoma politično nemoralnost med ljudstvom. Ako postopajo z našim učiteljstvom, to ubogo paro, ki je danes slabše plačano kakor navaden dinar. Nalašč jim ne privoščijo zasluga, ki bi učiteljem omogočalo vsaj človeka vredno življenje. In njihova organizacija se imenuje celo krščansko - socijalna organizacija! Namen je seveda prozoren, s stradanjem hočejo učiteljstvo prisiliti, da bi prestopilo v njihov tabor. Če mislijo, da s takim izvabljencem v njihov brlog, z denarjem v dotičnik

izmed strank na tako malo krščanski način širi politično nenevnost in korupcijo, moramo odločno protestirati proti takemu postopanju.

Nič manje ni obojati nasilstvo, ki je pripravljajo deželima poslanecem prof. Reisnerju in Ribnkarju.

Potem ko govornik nadrobno razpravlja o nameri klerikalcev, načisto nepostaven način razveljaviti mandata teh dveh deželnih poslancev in o namenih, ki ga s tem zasledujejo, naglaša dalje, da s tem podajajo le nov dokaz, s kake vrste ljudmi se moramo boriti slovenski naprednjaki.

Toda še nekaj izdajajo, pravi govornik, z opisanim načinom politične svoje borbe napram nam: svojo in svoji ideji veliko onemoglost. Ako je ideja dobra, zmaguje sama po sebi, ne potrebuje nobene sile, nobenega strašila, da si pridobi trumoma zvestih pristašev. Kristovi vizijsi nauki so si vsled notranje svoje sile in vrednosti osvojili sreca vsega sveta. Klerikalizem je skušal zmagovati z mečem in ognjem: in skuša danes pridobiti pristašev z nasilstvom in korupcijo. Zato nosi v sebi kal smrt. Mogoče je, da si začasno pribori uspehov, trajnega življenja si menda tudi sam več ne obeta in prorokuje. Zategadelj naj nas vse to njihovo postopanje pusti popolnoma hladne, dasi vertujem, da ob tem ali onem nasilstvu marsikomu vzvalovi in zavre kri. Prav ta slabost njihove politične misli in nositeljev te misli, nam daje še tem trdnje upanje v zmago naše pravične in poštene stvari. Križem rok seveda ne smemo držati. Delati moramo neprostenato na duševni in telesni izobrazbi svojega naroda, ker le tem potom si vzgojimo narod, ki bo v vseh svojih slojih socialno pravičen, sposben za zdrav gospodarski razvoj ter krepak za naj odločnejši odpor proti vsem svojim notranjim pa tudi zunanjim protivnikom.

Ko je govornik še razpravljjal o delu v občini, ki je temelj državi, o nalogah občinske politike, o razlikah obč. volilnih redov za Ljubljano in za občine po deželi, je zaključil svoj poldrugourni govor ob dolgotrajnem odobravanju vseh navzočih, ki so z velikim zanimanjem in večkratnim ploskanjem spremjali poslančeva izvajanja.

Italijansko-turško vojno.

S tripolitanskega bojišča.

Tempus poroča njegov dopisnik, ki se nahaja v turškem taborni, iz Znaghe, da bombardiranje italijanskih vojnih ladij ni napravilo na obali skoraj nikake škode. Nadalje poroča ta dopisnik, da se je Italijanom 16. t. m. ponesrečil napad na strategično precej važni tempelj v Sidi Saidu. Imeli so šest mrtvih, med temi enega častnika, in so morali bežati.

Turško vojno ministrstvo objavlja brzovjako, da so Turki in Arabci 22. t. m. napadli italijansko pozicijo pri Tobruku. Posrečilo se jim je vdreti v italijanske utrdbe. Boj je trajal dvanajst ur. Turki in Arabci so uplenili eno mitraljezo in večje število pušk.

Število italijanskega vojaštva v Tripolitaniji.

V rimskih vojaških krogih se govori, da je v Tripolitaniji 140.000 italijanskih vojakov. V Italiji je še 20.000 mož mobiliziranih.

Zopet milijoni za vojno.

Iz Rima poročajo: S kraljevim dekretom so zopet nakazali dvajset

no za sobo devet rubljev, to je okrog 22 kron. Koliko mora potem stati še v hotelih na jarmarki.

Marsikomu se bo morda čudno zdelo, da rabim izraz jarmarka, ki je nemška beseda. Toda nekatere nemške besede so tako vdomačene pri Rusih, da sami lastnega izraza nimajo. Omenil sem že plackarto in vagsal (kolodvor), še bolj čudna je beseda »parikmaher« ali »pariknacher« za bričeva, oziroma brivnico. Tej besedi sva se z Ivanom Fomičem najbolj smejava, ko sva jo videla po vseh oglih napisano. Na jarmarki smo videli v oddelku za zabave ruska keglešča z napisom: »Ruskaja kegelbank«.

Prav tako je vkoreninjen izraz jarmarka za semnje ki dlje časa trajajo kokor 14 dni. Za manjše semnje imajo izraz bazar, s katerim se laže sprijaznijo.

Za ogledovanje jarmarke smo imeli nekaj dni na razpolago, toda če bi hotel človek natančno pregledati ta svetovni semenj, bi moral biti več kot teden dne tukaj. Niti pojma se ne more imeti, kakšno vrvenje in živilje obstaja tukaj tekom dveh mesecov, ači so človek sam ne ogleda tega kaleidoskopa. Skušal sem že podati nekako sliko jarmarke drugod*, in kogar bolj zanima, naj prečita dotič-

milionov lir iz državnega zaklada vojnemu ministrstvu za tripolitansko vojno.

Brzovjana zveza z bojiščem pretrgana.

»Sabaha poroča, da še niso pravili kabla med Dardanelami in Arhipeljam, ki se je pretrgal. Brzovjana zveza z bojiščem je torej pretrgana.

Politična kronika.

V včerajšnji seji srbske skupščine se je razpravljalo vprašanje pretvoritve apanaže princeze Helene letnih 60.000 dinarjev v enkratno doto 1.000.000 in 400.000 dinarjev za opremo. — Mladoradikale Draškovič je izjavil, da bo glasoval proti predlogu. Nacionalisti Giorgievč, Agatanovič, Velikovič in Vojnovič so izjavili, da je predlog v ljudstvu nesimbatična, ker ima krona popolnoma zadovojivo civilno listo. Stara radikale Sunovič odobrava postopanje vlade. Ministrski predsednik Milovanovič je nato naglašal, da je bila poroka princeze Helene s princom ruske cesarske hiše tudi državna zadeva. Nato je bil zakonski načrt s 73 proti 60 glasovom v prvem branju sprejet.

Francoska zbornica je v svoji včerajšnji seji sprejela oni del finančnega zakona, ki se nanaša na dohodek. Dohodki so preračunjeni na 4.499.303.866 frankov, med tem ko znašajo izdatki 4.498.841.550 frankov.

Kakor poročajo iz Feza v Maroku je zavladalo med okoliškimi plemenimi, ki so se udeležila tudi zadnje vstaje, zopet veliko razburjenje.

V Tebrisu v Perziji je velika inočica razdejala vladno palajo ter namen vprizorila veliko demonstracijo za to, da prevzame upravo Azerbejdžana Šudša ed Dauleh. Kakor se govori, je ta izjavil, da je pripravljen upravo sprejeti. VIII. polk ruskih strelecov je dospel v Čulfo ter koraka proti Tebrisu.

Iz Sangaja poročajo: Vodja kitajskih revolucionarjev dr. Sun Yat Sen je dospel na nekem angleškem parniku v Sangaju ter je nadaljeval svojo pot v avtomobilu, spremjan od dveh eskadronov revolucionarne konjenice, v Vuting Yang, kjer pričakuje Juanšikajev odgovor. — Cesarska vdova je pozvala merodajne prince, da naj skupno z Juanšikajem izdelajo predloge za mirovno konferenco v Sangaju.

Društvo slav. trgovskih potnikov.

Pijonirji slovenske veletrgovine in industrije so si prek kadimi tremi leti ustanovili svojo že zdavnaj prepotrebno stanovske organizacijo, društvo, ki ima namen, čuvati stanovske čast, in pospeševati stanovske koriste, posredovati službe svojim rednim članom, dati rednim članom brezplačno pravno zastopstvo, prekrbti različne ugodnosti pri prometnih sredstvih, ustanavljati društvene dobrodelne naprave, kot podporni zaklad skrbeti za posmrtnino po umrlem članu, ki jo dobri vdova za podporo onemoglim rednim članom, podporo vdovam in sirotom po umrlem rednem članu, podporo brez-

ni opis. Tukaj se omejim le na kratke poteze.

Takoč zjutraj — vstali smo vedno zgodaj — je šla naša družba na jarmark in se vračala šele po polnoči. Peljali smo se ali z izvoščekom, ali električno cestno železnicu — prvo, ki so jo zgradili na Ruskem — ali pa s parnikom, ki oskrbuje vsake pole ne promet med Nižnim in jarmarkom. Peš bi se prav težko priselo čez velikanski most čez Oko, ker je promet neverjetno velik. Kaditi na jarmarki je strogo prepovedano in niti v vozou cestne železnice si nisem smel prizgati papiricoske.

Poleg trgovcev iz cele Evrope in Azije je kajpada mnogo drugih ljudi, ki si ogledujejo jarmarko, po sebi unesno, tudi polno temnih eksistenc, ki si tukaj isčejo žrtve, ponajvečkrat z bogatim uspehom.

Za zabavo je obilo skrbljeno po dnevnu in nočni. Variete-gledališča, cirkusi, vrtljaki, kinematografi itd. polno zabavalič za bogate in revnješe. Neki večer smo šli z variete gledališča. Bilo je okrog devete ure zvezčer, ko se šele pričenja ponočno življenje na jarmaki. Ko smo vstopili v veliko, lepo dvorano, je bila ta do povločje polna samih gospodov v frakih in skrajno elegantnih dam, kakor jih nisem videl ne v Peterburgu, ne v Moskvi, ne na Dunaju.

»No, prvi smo prišli danes,« se je oglasil Franc Ospič.

Ko sem ga začuden pogledal, kaj-

poselnim rednim članom, ki niso brez lastne krvide postali brezposelnici, itd.

Tudi za strokovno izobrazbo rednih članov se bode skrbelo, kakor bodo to dopuščala društvena sredstva.

Društvo ima tudi namen, posredovati, da preidejo zastopstva domačih veletrgovin in industriji, ter tukajšnja zastopstva tujih rednih veletrgovin in industriji v domači roki, ter obenem ustvariti kontrolno oziroma oviro delovanju tujih nerebelnih tvrdk, ki izkoričajo privatnika.

Popolnoma umevno je, da društvo kot organizacija stane, pač veliko posreduje v svrhu trgovskega in obrtnega prometa v naši ožji domovini, kakor tudi izven mej naše domovine!

Na ta način je društvo naraven pospeševalj tujškega prometa na domačih tleh, ter zasluži, da bi se ga z ozirom na njegov gmotni položaj, in na njegova skromna lastna sredstva malo bolj upoštevalo od strani merodajnih faktorjev t. j. od strani slovenske veletrgovine in slovenske industrije.

Društvo je sicer mlado, a reči se mora, da je s svojimi skromnimi sredstvi, s tihim in vztrajnim delovanjem odbora z njegovim neutralnim, in požrtvovalnim, nesebičnim gospodrom predsednikom Fr. Schiffnerjem, ki je dasiravno zastopa kot potnik eno največjih ljubljanskih tvrdk, bil vedno ljubezničev tovariš — použljamo tovariš, kajti, nekaj gg. nečlanov trgovskih potnikov ljubljanskih, je še vedno istegz mnenja, da, ker so zelo dobro situirani, in tako rekoč brez strahu z ro v bočnost in na svoja stara leta, jih ni treba biti član našega društva, in da tudi lahko še vedno s poniževalnim usmehom zrejo na one, ki niso tako srečni, da bi bili tako dobro nastavljeni — kot so dolični.

In to niso mogoče samo gg. potniki ljubljanskih veletrvdrik, ampak to so tudi nekateri gosp. potniki dunajskih in drugih tvrdk, ki imajo, opravka večinoma ali skoro izključno s slovenskimi odjemale, in ki, ako jih povabiš na pristop k društvu, te kratkomalo zavrnijo: da so že prekrbili pri svojih tvrdkah, in da jih to pač ne interesira, in ki ti začnajo v obraz: kaj pa imam od društva — saj se nobenega premoženja nimati — in bogove kdaj ga boste imeli, itd. Seveda razdiralcev in kritikov dosti, a delavec malo.

Zalostno — a resnično! Torej društvo naj bi komaj po svojem triletnem obstanku — imelo premoženja, kar na kupu, med tem ko ravno oni faktorji ne vidijo društva, ki bi pač najlažje plačevali članarino, in tako čim preje podprli društvo, da bi glasom svojih pravil zamoglo ob času opravljati človekoljubna dela! Oni gg. naj kar pristopijo kot redni člani — ter bodo iz naših pravil dobiti točen in jasen odgovor — ne pa še kot se žalibog tudi dobre ljudje, ki že kot tovariši rujejo proti društvu, ter ga na potovanju namesto hvaliti, ga še blatičio po nepotrebnum — ko še ne vedo zakaj!

V tem oziru je tudi že storilo društvo svojo dolžnost ter je par hinavskim klevetnikom zamašilo ustva! Ne radi smo to zabeležili, a morali smo, da še občinstvo izve, s kakšnimi sovražniki in težkočami se ima društvo boriti.

Nadalje naj le na kratko omenim o delovanju društva. Lahko si je misliti kolikor je možno delovati pri takem društvu kot je ravno naše, ko njegovi odborniki skoro nič niso doma — vedno na potovanju, v služ-

ti v dvorani navzoče družbe še nisem natančno premotril, mi je rekel: »Sami natakarji in artistinje!«

In res je bilo tako. Natakarjev je v vsakem boljšem lokalnu na Ruskem toliko, da pride najmanj eden na eno mizo. Plačuje se dotičnemu, ki streže. Račun prinesne spisan na krožniku za celo omizje. Napitino je treba dati te temu, toda deset odstotkov od začinka. Za en del je to ugodnejše kakor pri nas, ko zahtevajo kar trije napitino.

Glede artistinj v varietejih moram omeniti, da stoje pod nadzorstvenopolicjsko kontrolo kakor druge prostututke. Iz celega sveta prihaja prve kakor druge na jarmarko, kjer je denarja v izobilju.

Rekli so mi, da jih je čez 20.000, kar je verjetno, ker se jih na jarmarki sreča povsod, kamor človek stopi in se jih tudi takoj spozna po vedenju in po naravnost eksotični eleganci. Prostiruje se na jarmaki javno in očitno šopiri in čudil sem se, da je temu tako. Kakor povsod, tolerira oblast tudi tukaj nenavnost, a na jarmarki v še večji meri z ozirom na ogromno število res bogatih ljudi, ki isčejo pole dobička v trgovini tudi vsakovrstne zabave. »Nižegorodski Listok« z dne 21. julija (pravoval. koledar) ki ga je ta dan kupil Ivan Fomič, poroča med vestmi z jarmarke, da se je dan prej dalo 500 knjižic. Toda dovolj o temni strani jarmarke.

(Končne prihode)

bi — in ko je g. predsednik vesel, da se je iz šestih gg. odbornikov sklepna.

Poudarjati pa se mora, da so se letos gg. odborniki zelo pridno udeleževali sej — bilo je pri seji vedno po 8 do 10 odbornikov.

Društvo je doseglo doseglo, da so pristopili kot ustanovni člani po 200 K, slavna Kolinska tovarna kavnih primesi v Ljubljani, Ljubljanska kreditna banka, g. Edmund Kavčič, veletržec in lastnik rastlinske destalije »Floritus«, g. Ivan Samec, naslednik g. Vaso Petričiča, Ljubljana; tvrdka Anton Krisper, Ljubljana; dalje je vposlala slavna Delniška pivovarna Laški Trg večji znesek kot podporo i. dr.

Razvidno je iz tega, da nekateri naši veleindustrijalci in veletrgovci razumevajo pomen naše organizacije, ki mora postati nekaj še važen činitelj slovenske veletrgovine in industrije, med tem ko ravno oni, kot smo že poprej omenili — ko so nekateri gospodje trgovski potnik, ki nimajo smisla za organizacijo, še danes niso člani društva, kar je pa dovolj značilno za naša razmere.

Društvo je sicer mlado, a reči se mora, da je s svojimi skromnimi sredstvi, s tihim in vztrajnim delovanjem odbora z njegovim neutralnim, in požrtvovalnim, nesebičnim gospodrom predsednikom Fr. Schiffnerjem, ki je dasiravno zastopa kot potnik eno največjih ljubljanskih tvrdk, bil vedno ljubezničev tovariš — použljamo tovariš, kajti, nekaj gg. nečlanov trgovskih potnikov ljubljanskih, je še vedno istegz mnenja, da, ker so zelo dobro situirani, in tako rekoč brez strahu z ro v bočnost in na svoja stara leta, jih ni treba biti član našega društva, in da tudi lahko še vedno s poniževalnim usmehom zrejo na one, ki niso tako srečni, da bi bili tako dobro nastavljeni — kot so dolični.

Društvo je sicer mlado, a reči se mora, da je s svojimi skromnimi sredstvi, s tihim in vztrajnim delovanjem odbora z njegovim neutralnim, in požrtvovalnim, nesebičnim gospodrom predsednikom Fr. Schiffnerjem, ki je dasiravno zastopa kot potnik eno največjih ljubljanskih tvrdk, bil vedno ljubezničev tovariš — použljamo tovariš, kajti, nekaj gg. nečlanov trgovskih potnikov ljubljanskih, je še vedno istegz mnenja, da, ker so zelo dobro situirani, in tako rekoč brez strahu z ro v bočnost in na svoja stara leta, jih ni treba biti član našega društva, in da tudi lahko še vedno s poniževalnim usmehom zrejo na one, ki niso tako srečni, da bi bili tako dobro nastavljeni — kot so dolični.

Društvo je sicer mlado, a reči se mora, da je s svojimi skromnimi sredstvi, s tihim in vztrajnim delovanjem odbora z njegovim neutralnim, in požrtvovalnim, nesebičnim gospodrom predsednikom Fr. Schiffnerjem, ki je dasiravno zastopa kot potnik eno največjih ljubljanskih tvrdk, bil vedno ljubezničev tovariš — použljamo tovariš, kajti, nekaj gg. nečlanov trgovskih potnikov ljubljanskih, je še ved

dejal Wastian, ko je govoril o svojih predlogih glede šolskega nadzorstva, naperjenih proti slovenskemu šolsku, da niso ti njegova iznjdba, temveč le kopija tozadavnih klerikalnih predlogov v kranjskem deželнем zboru? Kranjski klerikalci pletejo s svojo nestrpnostjo in strankarstvom bič, s katerim tepo nemški nacionalci potem obmejne Slovence. Zato naj bo »Straža« s svojimi (sicer umevnimi) zagovori svojih somišljenikov v kranjskem deželnem odboru kar tiko — ker z njimi ne koristi sebi, najmanj pa spodnejstajerskim Slovencem. Trditev, da dobimo spodnejstajerski Slovenci od 21 milijonov deželnih dohodkov le en milijon, pa je naravnost bedasta. S take sorte polemiko ne pridev nikamor — ker nas samo smeši. In to je v političnih bojih najnevarnejša stvar.

In Celja. V članek »Celjsko mestno gospodarstvo«, ki ga je priobčil »Slov. Narod« v božični številki, se je vrnila tiskovna pomota. V 3. stoličnu, kjer se govorijo o stroških za mestno upravo, je izpuščena ena vrsta. Glasiti se mora pravilno: ... policija 18.445 K., pisarniške potrebuje za magistrat 13.000 K. V tej postavki tiči menda stroški za volitve, kakre podpore nivčnemu magistratu glasilec itd.

Nemški klerikalci proti regulaciji učiteljskih plač na Stajerskem. V graškem »Volksblattu« piše klerikalni poslanec dekan Prisching o nameravani regulaciji učiteljskih plač na Stajerskem. Mož avzvemo isto stališče kakor smo ga čitali v mariborskem klerikalnem časopisu: ako bi stali učitelji v našem taboru, bi jim morda kaj dali, v sedanjih razmerah pa si bodovali stvar premislili. Klerikalci seveda ne delajo iz učiteljske bude strankarskih političnih kseftov! K temu dostavlja »Tagblatt«, da imajo naprednjaki na Stajerskem tem bolj dolžnost učiteljstvu pomagati in gledati, da se njih upravljene zahteve uresničijo. Mi pravimo: Zlasti je to dolžnost nemških naprednjakov ki imajo v deželnem zboru Stajerskem večino. Mi moremo ta stremljenja le bolj moralno podpirati.

Iz Slovenjgradca. V nekaterih časnikih je bilo čitati, da se preselil zdravnik dr. Zeleznikar v Ruš; sedaj je doganano, da ostane dr. Zeleznikar še nadalje v Slovenjgradcu.

Od Južne želieznic. Imenovan je za pristava Fane Zelinka v Mariboru (skladisče). — Za nadrevidenta sta imenovana revidenta Jože Jirík v Trbovljah in Franc Mraz v Ptuju.

Iz poštne službe. Za poštne uradnike so imenovani asistenti: Janez Murič v Mariboru 2, Fran Domjanik v Radgoni in Ludovik Dworak v Mariboru 2. — Za poštarnico v Brežicah je imenovan Julij Burgholzer iz Neumarkta na Zgor. Stajerskem. Torej na pošto z velikim slovenskim okolišem trd Neme! — V Smarje pri Jelšah pride za poštarnico A. Krolnik, doslej poštarnica v Kirchbergu ob Rabi.

Laški okrajni zastop je imel dne 23. decembra plenarno sejo, v kateri se je med drugim odobril proračun za 1. 1912. Stroški znasa K 88.251, primanjkljaj se bo pokril s 35% doklado. Podpore za ceste v znesku K 8.800 in za požarne brame v znesku K 1.100 se bodo izplačale takrat, ko bo po končani obstrukciji v deželnem zboru dobiti od dežele tozadene doneski. Občine laškega okraja bodo pobirale sledete dokumente: Dol 70% in 24% od užitnine, Jurklošter 100%, Marija Gradec 105% in 15% od užitnine, Sv. Lenart 130%, Loka 170% in 15% od užitnine, Sv. Kristof 97% in 15% od užitnine, Št. Rupert 105% in 10% od užitnine, Laški trg 60% in 20%, Trbovlje 78% in 15%. V oči padajo ogromne občinske doklade v klerikalnih občinah okraja.

Učiteljsko društvo za brežiški in sevniški okraj ima v soboto, 6. januarja 1912 ob pol 11. uri dopoldne v soli v Rajhenburgu svoj občeni zbor po običajnem sporedu. Odbor pričakuje obilne udeležbe.

Drobne novice. Umrl je v Gradiču posestnik Jozef Žmavc iz Kapel pri Brežicah. Bil je jako razumen in izobražen mož ter svoje čase znan knežički govornik. Njegovi bratje so eden trgovec v Rajhenburgu, drugi inšpektor knežijih posestev v glasovitem Johannisbergu ob Reini in tretji uradnik v praksi vseučiliščni knjižnici. — I z Središča. Zanimiva historija, ki smo jo zadnjiče pripovedovali o bivšem našem kapljanu Kuharju, je tega gospoda »stila dol v petah zežgola«. Napisal v predpraznike v »Straži« dolgocezen odgovor, v katerem piše vse drugo, samo tega si ne upa trdit, da bi ne bi to, kar je pisal »Slov. Nar.«, resnično. In to je glavna stvar. — I z Grada. Na fizikalnem zavodu graškega vseučilišča so uredili postajo za brežično brzjavljenje. Posredilo se je e dosegli zvezu z Gibralterom in mestom Vlissingen. — Iz Konjice. 23. decembra zjutraj se je

splazil nek uzmovič v kapelijo in odnesel iz vikarieve sobe v 1. nadstropju srebrno uro z verižico in priločno 200 K. denarja. — V Gradiču se vrši danes, v četrtek, zborovanje delegatov zvezze nemških učiteljev in učiteljic na Stajerskem. Na dnevnem redu je med drugim predlog o izstopu učiteljstva iz »Südmärkte« in »Schulvereina«. — I z Mariborom a poročajo o veliki nezadovoljnosti s sklepom občinskega odbora glede zvišanja najeminskega vinjarja od 9½% na 11½%. Splošno se govorja, da bodo hišni posestniki itak vrčenj strankam 12 in ne 11½% vinjarja, od česar bodo imeli škodo stranke in mestna občina. Zato se namerava dotični sklep spremeniti in skleniti zvišanje na 12%. — Za podpredsednika pri Stajerski in mestni je imenovan dvorni svetnik Karel Myrach pl. Rheinfeld. Služboval je doslej v Solnogradu. — I z Celja. V petek zvečer je nastal v Pacchiaffovi tovarni vsled slabe peči ogenji, ki so ga pa domači poprej pojasnili, ko je došla požarna brama.

Koroško.

Mrtvo se našlo v njenem stanovanju v Celovcu učiteljico klavirja Ido Tomičeva. Tomičeva je umrla vsles otrpenja srca.

Po polnočni masi. V stolni cerkvi v Celovcu je našel cerkovnik na koru za orgljami skritega nekega vojaka s svojo ljubico, ko je bila že cerkev popelnoma prazna. Zaljubljeni parček, ki je hotel ostati v cerkvi, se ni hotel odstraniti iz svojega skrivališča, dokler ni poklical cerkovnik stražnika, ki je oba odpeljal na policio.

Izmišljeni roparski napad. Pred nekaj časom je naznana delavka Ana Boričeva iz okolice Volšperka, da je je na poti od žetve napadel v gozdu neznan moški in ji vzel ves denar. Po daljši preiskavi je sedaj Boričeva priznala, da je prisluženi denar sama porabila, in si izmisnila napad zato, ker se je bala priti domov k svojemu možu brez zasluzka. Na svidenje!

Primorsko.

Goriški deželni zbor. Iz gotovih virov poročajo nekateri časopisi, da se je ostro nasprostvo med strankami večine in manjšine v goriškem deželnem zboru nekoliko poleglo, in da so ugotovile stranke nekak modus vivendi, vsled česar bo sklican goriški deželni zbor takoj po novem letu k daljšemu zborovanju.

Goriški mestni svet. V torku zvečer je imel goriški mestni svet sejo z dnevnim redom mestni proračun za 1. 1912. Po daljših, precej ostrih debatih je bil proračun za 1. 1912 sprejet s primanjkljajem 31.000 K.

V Krminu na Goriškem se je ustanovila podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v soboto, dne 16. t. m. Vkljub slabemu vremenu se je zbrala v narodni gostilni gospoda Antona Erzetiča in mnogo zavednih Slovencev. V svojem govoru je poučarjal g. nadučitelj važnost in potrebo Ciril in Metodove podružnice. To je na navzoče tako učinkovalo, da je pristopilo takoj 14 novih letnikov. Le škoda je, da se radi silnega dežela niso mogli vsi vabljenci in drugi zavedni Slovenci udeležiti. Gotovo bi pristopilo toliko članov, da bi bila mlada, nova podružnica za vzgled drugim. Odbor se je enoglasno izvolil sledete: Predsednik Anton Erzetič, tajnik Janko Garvas, blagajničarka Ljudmila Erjavec. Namestniki: Ivan Kalčič, Anton Sirk, Mimi Resova. Dal Bog, da bi se novi podružnici lepo razvijala v prid takojšnjih Slovencev in v ponos lepe slovenske domovine. V nedeljo popoldne ob 3. je bila božičnica v prostorih »Narodne šole«. Udeležilo se je mnogo občinstva. Bilo je mnogo domačinov, prišli so Brici in veliki narodne gospode iz Gorice. Bodim izrečena na tem mestu prav iskrena zahvala. Pogled na tako veliko število prijateljev naše mladine nas navdušuje in krepi na krepko delo za obrambo Slovenstva. Deklamacije, pevske točke in dvogovor deklake, kratko vse je bilo tako popolno, da se niso mogli pričenjati načuditi, da je resnično šolska mladina tega zmožna. Sodba vseh je bila enoglasna: Vidite, kako potrebna je Ciril-Metodova družba. Brez nje bi bili vsi ti otroci izgubljeni in z njimi na stotine Slovencev. Taka družba zasluži podporo vsakega rodoljuba. Otroci so bili prav lepo obdarovani, to jih bode podrilo k marljivosti, pridomi in učenju. Vsem, ki so darovali in pomagali pri obdaritvi, tisoča hvala in Bog plati! Prosimo vas še nadaljnje pomoči, kajti brez vaše pomoči utonemo v italijanskem morju. Pomagajte nam še nadalje, a mi bomo krepko stali na braniku in čuvali zemljo dedno! — I

Ustanovni občni zbor Slovenskega izobraževalnega in podprtne društva za Volosko - Opatijski okraj. Ker je c. kr. namestništvo v Trstu potrdilo pravila, predložena po pripravljalnem odboru, vršil se bode ustanovni občni zbor Slovenskega izobraževalnega in podprtne društva za Volosko - Opatijski okraj v soboto, dne 20. januarja 1912 v prostorih restavracije »Maglica« ob polu 9. uri zvečer. Z veseljem moramo vsklikniti »vendar enkrat«. Namen društva bode podpiranje in izobraževanje članov s čitanjem knjig in casopisov s prijevajanjem javnih predavanj, zabavnih in konverzacijskih večerov, na katerih se bode govorilo, peko, deklamiralo, predavalno in predstavljalo v kateremkoli slovenskem jeziku. Vsak redni član plačal bode majhne tedenske prispevke, katere bode določil občni zbor, a nobil bode v slučaju bolezni in opravičene potrebe primerno podpora, v slučaju smrti pa njegovi dediči 100 K. za pogreb, če pa dedičev ne bo mu pa prispevki društva pristojni pogreb. Ustanovniki plačajo enkrat za vselej 50 kron. Slovenci v Sloveniji, stanujeci v Volosko - Opatijskem okraju, pristopite k društvu do zadnjega in pokazite s tem, da ste vredni sinovi in hčerke matere Slovenije. To Slovensko društvo naj nam bode domače ognjišče, naj nam bode oce in mati, h katerima se bomo lahko zatekli v sili in potrebi. To društvo naj nam bode »matice«, okoli katere se bodo zbirali kakor pridne in marijive bučelice. Zavedajmo se, da smo tudi mi člani naroda, ki ima popolno pravico, enako drugim narodom, boriti se za svoj obstanek, za svoj napredok. Združeni pomagali bodo drug drugemu, a pomagali bodo drugi tudi napredku v obstanku našega naroda. Slovenci v Sloveniji! Zapišite si dobro v spomin 20. januarja 1912, da ne bode kdo manjkal na ustanovnem občnem zboru, na katerem se bode položili temeljni kamni Slovenskega izobraževalnega društva za Volosko - Opatijski okraj, ker jih voditelji v božičnem obdobju.

Pravilnik se je v Barkovljah učitelj Ivo Samec z gospodinom Adelom Martelančevem. Nezgodne. Na zdravniški postaji v Trstu se je zglasil 21letni kmet Josip Gruden iz Deviške okolice. Bil je obstreljen na glavi in na vratu. Kdo ga je obstrelil ni hotel povediti. Nad restavracijo v bošketu v Trstu se je ustrelil 23letni F. Romeo vsled nesrečne ljubezni. Ko je prišel na mesto samomora zdravnik, je bil Romeo že mrtev. — Pod tramvaj je padael na Općini 68letni kmet iz Vrdele Ant. Ravbar. Dobil je nevarne poškodbe na čelu in si zlomil desno roko. Odpeljali so ga v tržaško bolnišnico. — Mornar na postajni ladji »Panther« v Trstu Franc Jurčič je tako udaril gostilničarja Mat. Vukoviča, da je ta padel na tla in si pri padael zlomil desno ključnico. Prepir se začel zaradi natakarice, katero je Jurčič vedno odvračal od gostov, kar je gostilničar silno jezilo. — Zapravila se je v Trstu zaradi nesrečne ljubezni 17letna šivilka A. Delpiero. Umrla je tekmo ene ure.

Poboj na plesu. V Devinu so se na nekem balu stekli plesalci okolični zaradi domačih deklet. Med preteponom sta potegnila dva plesalca samokrenev in sta oddala več strelov. 22letni kmet Josip Gruden, o katerem smo že včeraj poročali, da je prišel ranjen na tržaško zdravniško postajo, kjer pa ni hotel povedati, da ga je ranil, je bil tudi navzoč in je dobil dve rani na vratu in na obrazu. Tudi dva druga fanta sta bila lahko ranjena.

Tat v vlaku. V tovorni vlak med Reko in Matuljami se je splazil neznan tat. Med vožnjo je vrgel tat razvlak 5 vrcje kave in skočil pred Matuljami na tla. Dve vreči ukradene kave je tat odnesel, 3 vreče pa so našli drugi dan ob proggi.

Ponesrečena jadrnica. Hitra jadrnica »Lea Monaca« je med vožnjo iz Ancone v Reko nasedla v bližini Velikega Lošinja na peščeno plitvino, kjer je obtičala. Pristaniški kapitanat je postal na pomoč uradni parnik »Neptun«. Stanje jadrnice je tako nevarno, ker se jadrnica vedno skriva, kajti je bila skrbno prikrali, pred vsem pa, da bi preprečili v javnosti spoznanje, kako upravljen je bil boj napredne stranke proti cestnemu zakonu v tisti obdobju.

Ponesrečeni parniki. Lloydov parniki »Stambul«, ki je nasedel na rute Bianco so izpraznili, nakar se jim je posrečilo, da so ga potegnili zopet v morje. »Stambul« je dobil le neznamne poškodbe. — Parnik »Isea« ki je last parobrodne družbe »Dalmatia« je popolnoma zgorel. Ogenj je nastal vsled eksplozije špirita, in se tako hitro razširil po celem parniku, da je bilo gašenje onemogočeno in da se je moštvo v zadnjem trenotku v velikimi težkočasih rešilo. Parnik je popolnoma zgorel, ostanki ladje pa je potopila neka torpedovka avstrijske vojne mornarice z nečim streli iz topa. »Isea« je bila 42 m

dolga, 6 m široka in je bila zgrajena leta 1888 v Stabilimento Tecnico v Trstu.

Dnevne vesti.

+ Samohvala — cena mala. Klerikalcev nihče pod solncem neče hvaliti. Povsem umljivo je, da jih to pese v boli. Toda pomagati si znajo: hvalijo se enostavno sami. Njihovega voditelja dr. Šusteršiča pozna že ves svet in kjerkoli se o njem kaj čuje in piše, je to obsodba zanj. Vsa javnost razen klerikalcev si je edina v tem, da so Šusteršiču v politiki, ki jo vodi, merodajni samo osebni interes. Neštetokrat se je to že pribilo ne samo v slovenskih listih, marveč tudi v vseh najuglednejših čeških, hrvaških in nemških javnih glasilih. Toda klerikalcev to nič ne moti. Ker Šusteršič nihče neče peti slavoslovje, mu kade sami. V svojih listih ga slave kot polboga, vsako njegovi besed, ki jo izpogovori, proglaše kot nov evangelij, vsako njegovo krenko kot sijajno taktično potezo, če pa nastopi kdaj v parlamentu, napiše o tem »Slovenec« dolgocezen članek, v katerem naivnim svojim bralcem z vso resnostjo zatrjuje, da je ta Šusteršič nastop dogodljaj zgodovinskega važnosti, stvar, ki vzbuja senzacijo, dogodek, ki imponira prijatelju in neprijatelju. Tako kade klerikalci s kadičnico sebi v svojem voditelju. Stvar se tolkokrat ponavlja, da smo se nanjo že popolnoma privabilo in da vzbuja v nas samo še veselost. Danes se prične zasedanje kranjskega deželnega zbornika. Klerikalcev navdaja skrb v božnjakih in s tem, da ste vredni sinovi in hčerke matere Slovenije. To Slovensko društvo naj nam bode domače ognjišče, naj nam bode oce in mati, h katerima se bomo lahko zatekli v sili in potrebi. To društvo naj nam bode »matice«, okoli katere se bodo zbirali kakor pridne in marijive bučelice. Zavedajmo se, da smo tudi mi člani naroda, ki ima popolno pravico, enako drugim narodom, boriti se za svoj obstanek, za svoj napredok. Združeni pomagali bodo drug drugemu, a pomagali bodo drugi tudi napredku v obstanku našega naroda.

+ »Cestni zakon vzor zakona.« V včerajšnjem »Slovenčevem« članku »Pred deželnim zborom« čitamo med drugim tudi to - le: »Važna zavzetja v deželnem dvorano. Njena načela so poživila deželno upravo in jo prepojila z velikimi idejami, katerih uspehi silično v občinah. Slovenski deželni uprave je danes — najboljša v monarhiji.« — Ein grosser Wort gelassen ausgesprochen! Če bi besedo o »najboljši deželni upravi v monarhiji« izrekel kak nepristranski motrilec, bi se v spoštovanju uklonili pred njegovim sodbo ter javno molili svoj konfiteor. Tako pa vemo, da je ta himna namenjala zgolj v to, da bi javnosti nametala peska v oči, da bi ne videla, da je kranjska deželna uprava »najzanikrnješa v vse monarhiji.« Da, sijajna deželna uprava v — milijonskem dolgov! Tako upravljal pa pač zna tudi vsak bankevrotor.

+ »Cestni zakon vzor zakona.« V včerajšnjem »Slovenčevem« članku »Pred deželnim zborom« čitamo med drugim tudi to - le: »Važna zavzetja v deželnem dvorano. Njena načela so poživila deželno upravo in jo prepojila z cesarjevo sankejo. Da bi to svojo blamajo prikrali, pred vsem pa, da bi preprečili v javnosti spoznanje, kako upravljen je bil boj napredne stranke proti cestnemu zakonu v tisti obdobju.« Precevšnje poročje nesramnosti in impertinence je treba da si upa člankar napisati tako notoričeno nezgodno, ki bije v obraz vsem dejstvom. »Vzor zakona, priznan od vseh ministrov« naj bo tisti cestni zakon, ki je bil tako slab in krivljeno sestavljen, da ga je morala celo vladata, o kateri ve ves svet, da gre klerikalcem v vsakem oziru na roke, zavrniti. Zato mora sedaj deželni zbor o tem »vzoru vseh zakonov« zn

stvene temelje, ki so predpogoji vsakemu delu, volji, energiji. Narodni in nračveni pridatki Sokolstva, vedno spojen s sokolsko telovadbo, vzgoji v človeku krepek značaj zasebnih in značajnih. Važnost in tehnost racionalne telovadbe se že davno spoznali zapadni in severno - evropski narodi. Milijone žrtvuje danes Francija, Nemčija — v zadnjem času celo mala Srbija — za povzdrigo in razvoj dela telovadnih društev. Več kulturni svet vidi dandanes v racionalni gimnastiki neusahljiv vir svežega, večno mladega življenja, zdravja, podjetnosti, zmožnosti, socijalne in narodne obrambe. Kaj pri nas? Od države ničesar ne moremo pričakovati. Od dežele, klerikalnega protinarodnega deželnega odbora in deželnega šolskega sveta, ki pojmuje moderna kulturna sredstva tako, kakor megla solnčne žarke, od teh smemo pričakovati edino ovir, preganjanje in bre. Preostaje samopomoč. — Neprijetno nas je dirnil razgovor dveh starih ljubljanskih bogatašev. Velik Slovan, Slovenci so mu znesli skupaj stotisočake, s katerimi danes indirektno plačujejo ložo v nemškem gledališču — izrekel se je neugodno, humorištično o potrebi »Sokolski domov«. Možje, ki tako sodijo o naših narodnih potrebah, ti se štejejo med dobre Slovence in vzorne Slovane? Do danes so dajale Sokolstvu življenje, navdušenje, denarne in časovne žrtve onih, ki so to težko storili, v bolečju naši sokolskemu gibanju posvečajo primerno pozornost in naklonjenost tudi oni, ki jih je usoda obdarovala nad normalno vsakdanjost. — »Sokol I. in »Sokol II.«, ki imata nad 500 članov, nad 70 telovadcev, nad 50 obrtnega naravnosti, sta danes po zaslugu klerikalne politične premoči na ulico vržena. »Sokol I.« ima svoje društvene prostore v Ilirskej ulici 22. Tu bo skušal v omejeneh prostorih nuditelj telovadec s pomočjo društvene knjižnice in predavanj vsej nekaj. Občinstvo prosimo, da nam ostane naklonjeno, s hvalljnostjo sprejmemo vsakovrstne prispevke, priporočamo se, da odstopite naši knjižnici prečitane knjige.

+ Na ljubljanskem dež. sodišču je nad nekim vratni čitati napis »Diktatabteilung«. Kakor se vidi, imajo poseben urad za pisanje po narekovjanju. Priporočali bi, da bi poslali v ta oddelek tudi predsednika Elsnerja, da bi se naučil pravilne nemščine. Njegov »ist sich« je postal naravnost slaven dokaz, da je v nemškem jeziku tako slabo podkovani, kakor kak diurnist z dežele.

— Politični tečaj N. N. S.: Danasjni uri sta preloženi na četrtek po Novem letu.

Umrl je g. Karel Tschurn, višji knjigovodja »Kranjske hranilnice« v pokoju. Tschurn je bil sostenovnik »Južnega Sokola« in izvrsten telovadeč. Kasneje je dobil kruh in službo pri »Kranjski hranilnici«. Pod pritiskom okolnosti in razmer je mož spremenil svoje mišljene ter postal to, kar »Kranjska sparkasa« zahteva od svojih uradnikov in uslužbencev, — nemškutar. Dasi takšna prelevitev navadno zlo uplija na človeka, vendar je Tschurn ostal osebno poštenjak in kot tak vžival splošno spoštovanje. Upogibajoč se od »Kranjske hranilnice« proglašenemu načelu: »Čegar kruh ješ, tega jezik tudi moraš govoriti«, je vzgoyil svojo rodbino seveda v nemškem duhu. Pokoj njegovi duši!

— Umrla je v Ljubljani na Dolenski cesti št. 1. gr. Ivana Urbanič, roj. Drčar. P. v. m.!

— Uspehi slov. streleca. Gospod Avgust Rumpelj, rodom Ljubljancan, je imenovan članom centralnega preiskovalnega zavoda za strelne orožje v Berolinu. Dne 25. t. m. se je g. Rumpelj udeležil strelne tekme v Budimpešti in bil prvi med tekmovalci z Browning-revolverji.

— Slovenskim ženam. Uredništvo in upravništvo »Slovenske Žene« je v Spodnji Šiški št. 208.

— Čudovita hitrost pošte. Množekrat se sliši hvaliti pošto radi njenega iznajdljivosti, a prav redkokrat se čuje taka hvala o njeni hitrosti. Posebno značilen slučaj izredne »hitrosti« preslavne poštne naprave je ta-le: Neka gospica iz ugledne ljubljanske rodbine je dobila dne 17. t. m. iz Tunisa v Afriki razglednico, ki je bila tam dana na pošto 16. avgusta 1909. Razglednica je torej hodila iz Tunisa polnih 30 mesecev ter srečno prispela na svoje место kot pozdrav z onega sveta, ker je prav par dni preje odpošiljatelj razglednico se poslovil od te solzne doline. Da, hitrost ni nobeno čarovništvo!

Napad. Ko se je na sveti večer ob 8. vráčal neki železniški uslužbenec s Praprotnega proti Bukovici nad Škofjo Loko, sta ga na cesti napadla dva lopova, hoteč ga oropati. Mož se je rešil h kovaču Lotriču. Pravi, da ta bila lopova še mlada in brez brk.

Zavratno napaden. Kolar Jože Ostanek pri Sv. Pavlu pri Zatičini ima prav na samem hiši. Malokoga

vodi pot mimo njegove hiše, pa še tištega, ki se zmoti, da gre ondot mimo, zmerjajo in psujejo Ostankovi. Dne 10. t. m. je šel France Štepec ponosni nekoliko vinjen in sam s seboj govorč mimo Ostankove hiše. Jože Ostank, podomače Jerinov in njegov sin Jože sta ga pa zavratno napadla in pobila na tla s kolom in vlamami ter sta mu baje prebila črepnujo in zlomila roko. Pokorila se bodača v hiši pokore.

Iz Novega mesta. Novomeški klerikale so jih dobro izkupili pri zadnjih občinskih volitvah. Radi tega jim žila ne da miru in začeli so nov manever, sklenili so ustanoviti novo zvezo. Ker pa vedo in čutijo, kako je klerikalizem osovražen pri slehernem poštenjem človeku, nadejajo si novi zvezi ime »Meščanska zvezza«. In kanonik Zlogar je napisal vabilo v »Dolenjskih Novicah« v znanem slogu, kjer vabi Novomeščane na ustanovni občni zbor »Meščanska zvezza«. V svojem vabilu govori v hinavskem tonu o krščanski ljubezni in prerojenju Novega mesta v moči krščanskih idej. Koliko smo bitti o krščanski ljubezni in krščanskih idejah govora, zamoremo posneti iz dejstva, da so sklicali zbor in ga vodili znani kanonik Zlogar, kapiteljski vikar, ki naj bi rajše doma bral brevir, ponesrečeni županski kandidat Horvat in drugi komponirani iz klerikalnega tabora. Kaj razume kanonik Zlogar pod krščansko ljubezijo in prerojenju v moči krščanskih idej, to je najbolje dokazal v Šmartnu pri Litiji, kjer je kot dekan na stroške in škodo faranov naredil ogromne dobičke, presegajoče več točakov, in sicer v znani zvonarski zadavi. To zadostuje, da kanoniku Zlogarju lahko zabrusi vsak pošten meščan v obraz, da s takim krščanskim možem nočemo iti po isti poti in ž njim nočemo imeti nobenega opravka. To si naj zapomni in za vselej opusti hinavsko zasnovane manevre na poštenje meščana. Da nočeo je v resnici ž njim imeti nikake zvezze, so pokazali Novomeščani tudi sedaj, ko je ostal Zlogar z vikarijem na ustanovnem zboru osamel in družbi par terejalk in terejalov, s katerimi je tako slavno pogorel pri občinskih volitvah!

Organizirano tatinsko tolpo so odkrili v okolici Novega mesta. V zadnjem času so se opetovano dogajale v novomeški okolici manjše tatne, ki so kazale spretno roko in pravcate organizacijo. Celo poštni voz je bil dvakrat naskočen. Po goščinah je bilo tupatam kaj izmaznjene. Pri Kokliču je bila vzeta puščica Cirila in Metoda, v kateri je bilo okoli 14 K denarja. Kavarnarju Spilehalu je bilo vzeto iz omare za led okoli 3 kg salame, svečarju Gustavu Murmu je bila vzeta cela škatla čokolade in v špecijski trgovini bratov Kobe tudi ena salama. Tatovi bi bili pa radi osobito zdaj o Božiču kaj več dobili, toda ključevi. Pri izvanrednem občnem zboru sklenejo tatovi, da si priskrbe vitrihe. In resnoči med 13. in 14. decembrom je bilo ukradenih klinčavničarskemu mojstru Pražlu in delavnice celih 25 vitrihov. Orožniki so mrzlično poizvedovali in odkrili vso tatinsko sodrgo. Glavar tej družbi je — petnajstletni Lojze Jankelj iz Žabje vasi, podkapitan trinajstletni France Horvat iz Kandije. Člani brez portfelja so Jože Blažič iz Žabje vasi, Anton Hrastar iz Gotne vasi, Janez Mrvar iz Gotne vasi in Albin Hrvat iz Kandije, od katerih nobeden še ni izpolnil 14. leta. Vitrihe je »pokumale sam glavar Lojze Jankelj. Zlezel je čez streho, v podstrešje in od tod skozi neko luknjo v delavnico, potem pa je odprl okno na cesto in vzemši vitrihe skočil na cesto ravno pred neko žensko, ki je bila prišla okoli vogla in ki je Jankelja čisto dobro spoznala. Ko se je zaznalo o tatini, je povedala ženska orožnikom, kdo da je skočil skozi okno Preželjive hiše. Tako so prišli na sled — bralemen romanov o detektivih.

Požar. Predvčerajšnjem je nastal v Smoleni vasi, občini Šmihel-Stopiče pripadajoči, požar, ki je uničil hlev in pod in nekaj orodja. Da se ni ogenj razširil na druga poslopja, se je zahvaliti novomeški požarni brambi, ki je bila v naglici na licu mesta in ugodenom vremenu. Tu se je zopet pokazalo, kako krvavo je potreben obširni občini Šmihel-Stopiče požarna bramba. V tej klerikalni občini se prav nič ne storii za človekoljubne, občekoristne naprave in namene in lahko rečemo, da je ni na Kranjskem v socialnem oziru tako zaostale občine kot je ravno ta, v kateri imajo profit samo nekateri oblastneži, ki polnijo le svoje malhe in docela zanemarjajo korist občanov. Zadnji čas je, da se pri novih občinskih volitvah občina odškodljivih elementov.

Nad streho se je znesel. Na Dolnjem vrhu je pred kratkim nekdo metal debelo kamenje na hišo Antonia Šimeca, krito z opeko in mu je nango opeke pobil. Kmalu nato so

mu bili porezani pred hlevom visiči, vajeti in usle. Sumili so tako nekega Gričarja z Dolenjske vrha, ker živi v sovraštu s Šimecem. Pred nedavnim časom pa je sam povedal nekemu pastirju, da je on naredil goru opisano škodo. Ko je bilo pa treba hoditi pričat, je Gričar nagovarjal tega pastirja po imenu Frana Pera, da bi pri sodnji po krievem pričal v prilog Gričarju. Priča Per je pa pri sodnji vse to lepo povedal in zdaj se ni ime zagovarjati Gričar sauno zaradi tega, ker je iz hudo poškodoval Šimecev streho, temveč tudi zato, ker je skušal pregovoriti Pera, da bi pričal po krievem. Tako se je uresničil izrek, da iz malega raste veliko.

Lep fant je Matevž Jerič.

Imel je intimno znanje z Jožefom Pavličem od Sv. Petra pri Novem mestu.

Ko je znanje rodilo sad, pa ni hotel

o otroku nič vedeti, brez Jožefu Pavliču pa živeti ne more. Pavlič je sevede pretregala ž njim vse vezi, ker ne mara svojega in njenega otroka. Te-

daj ga je začela griziti ljubosumnost.

Vedno je čakal bivšo dekle in jo ho-

tel pridobiti si zoper s tem, da jo je

pretepal. Tudi pod okno je hodil, da

je videl, potem pa začel iz jeza ka-

mnej metati v hišo. Ko je bilo pa

Jožefu Pavliču teh sitnosti odveč, je

potožila svoje gorie orožnike — Ti

pa ne razumejo šale, kakor se je pre-

pričal Jeričev Tevžek.

Zužemberški semenj dne 6. de-

cembra je bil kaj živahan. Bilo je mnogo ljudi, pa tudi precej vina se

je stičilo v gostilnah. Posebno mladi

fantje so preveč srkali sladko letošnjo kapljico tako, da jim je zleza v glavo.

Začutili so potrebo pretepa,

posebno fantje iz Vrbovca pri Dob-

nicih, Lojze in Nace Kaplan, Jože

Spelič, Janko Pečjak in Fran Zu-

pančič. Začeli so se prepirati z žu-

žemberškimi fanti toliko časa, da je

stekel Fran Zupančič na neko dvori-

šče, se oboril s sekiro in vdari v

njen ostrino Naceta Kaplana po čelu,

da mu je vse presek vina se

je stočilo v gostilnah. Posebno mladi

fantje so preveč srkali sladko letošnjo

kapljico tako, da jim je zleza v glavo.

Zvižgale so palice, padale klofute,

bliksali so se noži, frčalo je kame-

nje, vmes se je čulo kletve in stoka-

nje ranjencev. Kolikortoliko spomina na ta semenj je dobil vsak izmed fantov. Najbolj korajžnim se bodo

pa še slovesno delila odlikovanja v podobi — ričeta.

Tatvine. Hlapecu Antonu Zadni-

karju je v soboto v Črni vasi nekdo izmaknil 20 K vredne čevlje. Policija je osumljenu na sledu. — Pri pe-

kovskem mojstru g. Aubelnu na

Glinach se je učil dva meseca 15letni

Fran Žlebnik iz Medvod. V soboto

je pa svojemu mojstru ukradel sre-

brno žepno uro, srebrno verižico,

žensko srebrno verižico, dva zlata

poročna prstana, pri strankah pa je

inkasoval 10 K 60 v za prineseni

kruh in neznano kam pobegnil. Oble-

čen je bil v navadno pekovsko oble-

ko, je imel pelerino in zelen klobuk.

— Ko se je v soboto iz Nemčije pri-

peljal še z devetimi svojimi tovariši

delavec Ivan Perkovič iz Drežnika na Hrvaskem, je na južnem kolodvoru ovadol, da mu je med vožnjo, ko je spal, iz žepa bilo ukradenih 100

kron. Policija je dva osumljence are-

talila in sicer Milana Gjukiča iz

Kurjaka, ktar Gospič in Marko

Gnatičič iz Rudopoli na Hrvaskem ter ju izročila sodišču. Posebno je

prišel v protislovje zadnji. Trdil je

sicer, da je najbolj nedolzen človek

na svetu, a oškodovanec ga pozna

korist strastnega igralca, zapravljen

in piva. V tem ko so drugi hranili,

je ta lahkoživo zapravljil svoj težko

prisluženi denar. Da pa pride na

praznike, čedem, se je šele v Ljubljani

spomnil, ko je imel v žepu dovolj

denarja. — Na sv. večer je bil

pa ne v tem, da je imel v žepu dovolj

če izgubi zadružnik državljanske pravice ali je zaradi kaznivega dejanja izključen od občinske volilne pravice, nadalje pri premeščenju s Kranjskega, če se njegovi deleži proglase za zapadle in če je bil zadružnik izključen (priziv 8 dni). § 24. se izpremeni v toliko, da se mora izredno občini zbor sklicati na zahtevo desetine članov. Zadružnike je vabiti pismeno ali pa z enkratno objavo v uradnem listu in glavnih ljubljanskih dnevnikih. K § 36. se dostavi: »V slučaju neusklepnosti v ta namen (razdrženje) sklicanega občinskega zborna se skliče za rešitev istega dnevnega reda v 8 dneh drugi občini zbor z opombo, da je sklepene ne glede na število navzočih članov. § 38. se izpopolni v toliko, da zadostuje enkratna objava v uradnem listu. § 22. ostane neizpremenjen. Predsednik je v svojih izvajanjih podarjal, da društvo nikakor ni primorano likvidirati, marveč da stori to samo zato, da razjasni razmere. Prej se je delalo premalo resno in se je sestavljala bilanca, kakor se je poljubilo. Iz te nednosti je tudi izhajalo, da je bilo društvo v gotovem času aktivne z 2100 K, pri prvi bilanci čez 5 mesecev pa je bilo že z 16.000 K prisivo.

Silvestrov večer: priredi društvo »Zarja« v Rožni dolini v gospodinji g. Končana ob 8. zvečer. Spored: Petje, tamburanie, polnočna alegorija in tombola. Ker bo zavava kar najlepša, je pričakovati obilne udeležbe.

Zgradba Sokolova doma v Litiji povoljno napreduje. Zidarska dela so dogotovljena, okna že nasajena, v notranjih prostorih pa poleg podne, postavljajo vrata, zidovje pa se suši s kurjavim oglja. Prvotni namen prirediti v telcvadnici Silvestrov večer se sicer ne bo dosegel, za trdno pa se je nadejati, da bo mogoče v januarju diletantsko igro prirediti. V ta namen izdeluje se primeren oder ter kulis, dramatičen odsek se prav pridno pripravlja za dobrojemanje nastop. Vobče bo stavba v notranjosti v toliko izgotovljena, da se bo ondi zamogla vršiti prihodnja društvena veselica, kakor tudi, da bo društvo svojo telovadbo v novi stavbi izvrševalo že v najbližnji prihodnosti. V resnici se težko pričakuje izgotovljenje, ker v Litiji ni primernega prostora za prireditve večjega obsega. Odslej bo ta nedostatek odpravljen, kajti v telcvadnici sami in na galeriji bo prostora za par sto oseb, poleg tega bodo pa še dve do tri sobe za občinstvo na razpolago. Pričakovati je opravičeno, da bo stavba tako za društvene namene, kakor tudi za druge narodne prireditve večjega obsega, popolnoma zavodovana. V to svrhu je bil načrt stavbe že v pričetku premenjen in povečani so prostori. Vsled tega se je prvočno namenjena stavbna glavnica ne le povisala, temveč skoraj povednila. Društvo iz svojih sredstev stavbne glavnice same ne zmore, zategadelj se najtoplejše orče vsestranski podpori. Apeluje tako na posameznike, kakor na družbe, društva, denarne zavode itd., da blagovolijo s primernimi zneski pomoči do končne zgradbe doma litisko-smartinskoga Sokola v Litiji.

Delavsko bralno društvo v Idriji priredi svojim članom in prijateljem društva Silvestrov večer v nedeljo, dne 31. t. m. Pevski zbor, ki se je zadnje čase pridno vadi, poje sledče točke: F. Ferjančič: Oj slovenska zemlje, dr. A. Schwab: Oj dekle kaj's tak žalostno, L. Žepič: Je pa davi slanca pala, (vse tri iz »Novih Akordov«), F. Gerbič: Vinska in I. Bartl: Mi vstajamo. Pevskemu sporedu sledita srečkanje in ples. Upamo, da bo ta večer izredno zabaven, zato se ga v mnogobrojnom številu udeležimo!

Veliki planinski ples radovališke podružnice slov. planinskega društva, kateri se vrši dne 6. januarja 1912 v Zdravškem domu na Bledu bude nudil vsem obiskovalcem mnogo zabave. Kdor ne bode za ples razpoložen, naj se tega ne vstraši in naj tudi na Bled v ta res planinski raj prihiti. Ne bode mu žal, ker bode lahko zlezel na veseličnem prostoru »čez luknjo v Trento«. V Trenti bodo stregle hrhke Gorenjke! Zatorej naj geslo velja: Kdor za gorenjsko res lepe je gore vnet, naj skuša na sv. treh kraljev dan na planinsko veselico na Bled prihjet.

»Akademija« priredi dne 30. t. m. v Trstu na »Ljudskem odrnu« predavanje. Predava g. L. Lotrič, odv. kandidat in sicer: Boj katoliške cerkve za solo v Avstriji. Pričetek ob pol 8. zvečer.

Prosvetna.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Danes, v četrtek, se poje Bizetova opera »Carmen«, in sicer za nepar - abonente. — V soboto gostuje subreta tržaškega slovenskega gledališča gdč. Angela Janova v vlogi Juliette v Lehárjevi opereti »Grof

Luksemburščic (za par - abonente).

— V nedeljo popoldne zadnjič J. Straussova opereta »Cigan baron«. — V ponedeljek sta dve predstavi. — V torek se igra prvič izvirna igra »Naša krič, spisal Fr. S. Finžgar. Dejanje se godi na Gorenjskem v poslednjih dneh Napoleonove Ilirije. — Francoska vojska in slovenski kmetje si stope sovražno nasproti, a zmagata — naša krič. Ta drama z idejo jugoslovanske vzajemnosti obeta velik uspeh na odrnu.

Gostovanje slovenske subrete iz Trsta. Gospica Angela Janova, tržaška domačinka — doma je iz Barkovlj ob tržaški rivieri. — je vzlazila z mladim slovenskim gledališčem v Trstu. Kakor čisto mlada dekleka je nastopila v Trstu takoj, ko se je začelo igrati v Narodnem domu. Ob todaj je ta domačinka ostala verna domačemu odrnu in se takorekoč razvila z njim. Njen temperament, naivna ljubkost in pevski dar so jo odkazali na opereto stroko. Pevško se je izobrazila pri raznih tržaških pevskih profesorjih, nazadnje je bila leta dni na Dunaju v znani operetični soli Gotov. Grüneke. Njene dosedanje najboljše vloge so bile: Franci (Valčkov čar), Manelle Nitouche, Serpleta (Kornevilski zvonovi), Krista (Pličar) in Punčka. Gospica Janova je tudi jaka porabna sila v dramah, kjer se je vloge mladostne najivke, kako prilegajo. Gospica Janova doseže ob svoji naravni nadarjenosti z bog svetle velike pridnosti in hvalevredne ambicije gotovo še lep razvoj. Gdje, Angela Janova gostuje v soboto na našem odrnu v vlogi Juliette (»Grof Luksemburški«), ki jo je nastudirala na Dunaju. Obenem se ta opereta pojde držati.

Sestanek dramatičnih društev dne 6. januarja 1912 v Ljubljani ima namen, podati jasno sliko dosedanjih uspehov na polju dramatske umetnosti ter ustvariti za bodočnost tesnejšo organizacijo. Namen sestanka je vseskoz praktičen in brez idealnega programovanja. Poiskati je potov, po katerih se dramatično delovanje naših društev razširi, izboljša in izdatno olajša. V tem oziru stavlita dramatični društvi iz Maribora in Trsta več praktičnih predlogov, pričakovati pa jih je tudi od drugod. Dramatično društvo iz Celja se sestanka udeleži z večjo deputacijo, takisto dramatično društvo iz Jesenic. Društva v organizaciji bi imela skupni repertoar, deloma skupno garderobo in skupne odrške dekoracije ter bi se med sabo podpirala tudi z gosti, igralci in igralkami. Na ta način bi se mogla uprizoriti mnoga dela, ki so za posamezno društvo danes še neuprizorljiva, ker so združena ali s preštevilnimi stroški, ali preštevilnimi igralnimi obesbam. Zato naj se čim preje priglasijo k tej organizaciji vsa slovenska društva, ki goje Talijo, in naj določijo svoje deputacije na s'avnostno gledališko predstavo v Ljubljani dne 5. januarja zvečer ter na sestanek dne 6. januarja dopoldne. Preoddaljena društva naj se priglase pismeno ter sporočajo svoje želje in predloge.

Prečitane napredne časopise

zbira in razpošilja tajništvo Narodno-napredne stranke. Časopis je danes najmočnejša idejna moč. Izvrševalni odbor prosi vladno svoje somišljence v Ljubljani, da pošiljajo redno vsak četrtek prečitane napredne časopise preteklega tedna v tajniški urad (Wolfsova ulica 10/I.) ali naj vsaj naznanijo tajništvu svoje naslove. Poleg tega zbirajo književna politična društva prečitane časopise v svojem okraju.

Knjizevnost.

Planinski koledar za l. 1912. G. Fr. Kochek je tudi za prihodnje leto izdal in uredil planinski koledar, ki je za vse planince zelo potrebna in pričakana knjiga. V knjigi najdemo sledeče sestavke: Zdravljene bolezni v gorah. — Kaj naj uživa turist? — Vremenska napoved. — Znamenje v sili. — Seznamek reči, hribolazu potrebnih. — Slov. Plan. društvo. — Seznam planinskih koč. — Seznam vodnikov. — Cenik jestvin v planinskih kočah. — Maksimalna tarifa izvoščkov v Ljubljani. — Vozni red pošt. — Turistična, književnost, umetnost in zemljevidi. — Brzozavni ključ. — Zapisknik za ture. — Seznam slovenskih hotelov in gostilnic. — Koledar se dobiva v »Narodni knjigarni v Ljubljani.«

— »Veliki Jadran«, občni slovenski koledar za leto 1912, je izšel v založbi Josipa Gorenjca. Odkrito rečeno, koledar v veliki osmerki, v tako krasni opremi, s zanimivo, obenem praktično vsebino za 1 K 20 v. to je za naše razmere nenavadno. Tako na prvi strani najdemo lepo

uspele slike naših slovenskih in hrvaških državnih poslancev Primorskem in kratke ter jednrat posdrav prof. Ilešiča. Koledar bo biti pred vsem praktičen, zato je vsakemu mesecu dodeljen prostor za beležke in sicer za vsak dan posebej, česar ne najdemo pri nobenem drugem slovenskem koledarju. Nato sledi praktični del, kakor n. pr. kolekvene lestvice, poštne dolocbe, obrestna tabela, na katero prav posebno opozarjam in drugo. Zanimivo je tudi poglavje o naših denarnih gevodih. V leposlovnem delu so zastopane povesti Dostojevskega, Lermontova, Marks Twaina in originalna črtica Marice Gregoričeve. Zanimiv je tudi spis o Napoleonu. Knjigo krasí več izborni uspeli, na finem svetlem papirju tiskanih slik. Skratka, koledar s svojo zanimivo in bogato vsebino se priporoča sam; zato ne bo nikomur žal, ako si ga nabavi. Cena je skrajno nizka in znaša 1 K 20 v. Dobiva se v Trstu v knjigarni J. Gorenjca, v Ljubljani pa v Narodni knjigarni.

Telefonska in brzozavna poročila.

Delegacie.

Dunaj, 28. decembra. Danes dopondne so se sestale delegacije k zasedanju. Ob 11. dopoldne se je sestala ogrska delegacija k plenarni seji, v kateri je finančni minister Burian govoril o proračunske provizoriju. Ob 12. se je sestal odsek četvorice, ki je razpravljal o proračunske provizoriju. Zunanji minister Aehrenthal in vojni minister Auffenberg sta podala odsek svoje ekspoze. Odsek ho končal svojo debato najbrže še danes. Jutri bo proračunski provizorij najbrže v plenarni seji odobren. V soboto se vrši izmenjava nuncij. Avstrijska delegacija ima danes popoldne ob 5. seji, v kateri pa Aehrenthal in Auffenberg ne bosta ponovila svojih ekspoze. Razmerje z Italijo nasproti bolj gorko sreča. Razveselje je nezanesljivega, ker ni hotel ali mogel razvesiliti zanesljivega. Drugi važni moment leži v postopanju proti Nemčiji, ki ni tako, kakršno bi moral biti Govore, da je na tem kriva postuninska ententa. Od onih dni je opažati Nemčiji nasproti nekaka rezerva, ki se poslovno jasno pokazala v drugi maroški krizi. Razmerje z Italijo ni zanesljivo, razmerje z Nemčijo pa je upravljeno, ni pa popolnoma prostost. V razmerju z Rusijo opažamo v zadnjem času nekako odstupitev. Od Turčije smo se odločili in tako zavzemamo monarhijo sedaj osamljeno stališče v svetovni politiki. To je facit, pred katerim stoejo delegacije.

Aehrenthal.

Dunaj 28. decembra. V političnih krogih vzbuja veliko pozornost članek v današnji »Reichspost«, ki je z ozirom na pričeto delegacijsko zasedanje največje važnosti in ostro kritizira postopanje zunanjega ministra Aehrenthala. Članek, ki izhaja gotovo iz popolnoma drugih krogov, kar je izredno v katerem se sluti, da je inspiriran od najvišjih krogov, pravi dobesedno: »Minister Aehrenthal bo moral v mnogih ozirh razbiti položaj. Na našo zunanjopolitiko je legla senca negotovosti. Naša vlada je navidezno še konserativna, v resnici pa je stopila pod nove vidike in česa sneksije. Mnogo se govori o zaupanju, ki je uživa grof Aehrenthal in mnogo se govori tudi o zaupanju, ki je prinaša Italiji nasproti bolj gorko sreča. Razveselje je nezanesljivega, ker ni hotel ali mogel razvesiliti zanesljivega. Drugi važni moment leži v postopanju proti Nemčiji, ki ni tako, kakršno bi moral biti Govore, da je na tem kriva postuninska ententa. Od onih dni je opažati Nemčiji nasproti nekaka rezerva, ki se poslovno jasno pokazala v drugi maroški krizi. Razmerje z Italijo ni zanesljivo, razmerje z Nemčijo pa je upravljeno, ni pa popolnoma prostost. V razmerju z Rusijo opažamo v zadnjem času nekako odstupitev. Od Turčije smo se odločili in tako zavzemamo monarhijo sedaj osamljeno stališče v svetovni politiki. To je facit, pred katerim stoejo delegacije.«

Cesar.

Dunaj, 28. decembra. Zunanji minister grof Aehrenthal je sporabil predstavnik ogrske delegacije, da je cesar zopet popolnoma zdrav.

Dalmatinske železnice.

Dunaj, 28. decembra. Med splošno pozornostjo sta razvila v ogrske delegaciji ministra Auffenberg in Aehrenthal v odsek četvorice svoje ekspoze. Prvi je govoril vojni minister Auffenberg, ki je poudarjal potrebo obvezne vojaške politike tako v materialnem kakor v osebnem oziru. V obeh smereh je Avstrija mnogo zamudila. Seveda se temu nasproti naglašajo velike žrtve. Toda armada je podobna revolveru, pištolj Browning, ki jo vzame vsak s seboj na potovanje v nevarne kraje. Vsak kdor hodi po nevarnih krajih se za svoje potovanje oborži. Avstrijsko oborževanje pa tudi ne stane toliko, da bi bile tožbe zaradi žrtv za vojaštvu upravičene. Statistika o armadah v zadnjih šestletjih v raznih državah kaže v odstotkih od državnih dohodkov izdatke za vojaštvu za Nemčijo 15–18% in padajočo tendenco, za Rusijo 23% z naraščajočo tendenco, za Francosko 29 do 30% z naraščajočo tendenco. Za Italijo 21–24% z rapidno naraščajočo tendenco, za Srbijo 23% z naraščajočo tendenco, za Avstrijo pa 12–13,6% s padajočo tendenco. V osebnem oziru manjka naši armadi 30.000 mož in je mirovna moč naše armade od vseh vojaških držav najslabša. Zato priporoča sprejem brambnih predlogov in njih vpoštevanje v javnosti ter želi najhitrejše rešitev. Za njim je govoril član delegacije Berczevicy in za njim zunanjji minister grof Aehrenthal: »Z ozirom na vojno med Turčijo in Italijo moram nastopati zelo rezervirano. Iz izjav ministrskih predsednikov in v osebnem oziru manjka naši armadi 30.000 mož in je mirovna moč naše armade od vseh vojaških držav najslabša. Zato priporoča sprejem brambnih predlogov in njih vpoštevanje v javnosti ter želi najhitrejše rešitev. Za njim je govoril član delegacije Berczevicy in za njim zunanjji minister grof Aehrenthal: »Z ozirom na vojno med Turčijo in Italijo moram nastopati zelo rezervirano. Iz izjav ministrskih predsednikov in v osebnem oziru manjka naši armadi 30.000 mož in je mirovna moč naše armade od vseh vojaških držav najslabša. Zato priporoča sprejem brambnih predlogov in njih vpoštevanje v javnosti ter želi najhitrejše rešitev. Za njim je govoril član delegacije Berczevicy in za njim zunanjji minister grof Aehrenthal: »Z ozirom na vojno med Turčijo in Italijo moram nastopati zelo rezervirano. Iz izjav ministrskih predsednikov in v osebnem oziru manjka naši armadi 30.000 mož in je mirovna moč naše armade od vseh vojaških držav najslabša. Zato priporoča sprejem brambnih predlogov in njih vpoštevanje v javnosti ter želi najhitrejše rešitev. Za njim je govoril član delegacije Berczevicy in za njim zunanjji minister grof Aehrenthal: »Z ozirom na vojno med Turčijo in Italijo moram nastopati zelo rezervirano. Iz izjav ministrskih predsednikov in v osebnem oziru manjka naši armadi 30.000 mož in je mirovna moč naše armade od vseh vojaških držav najslabša. Zato priporoča sprejem brambnih predlogov in njih vpoštevanje v javnosti ter želi najhitrejše rešitev. Za njim je govoril član delegacije Berczevicy in za njim zunanjji minister grof Aehrenthal: »Z ozirom na vojno med Turčijo in Italijo moram nastopati zelo rezervirano. Iz izjav ministrskih predsednikov in v osebnem oziru manjka naši armadi 30.000 mož in je mirovna moč naše armade od vseh vojaških držav najslabša. Zato priporoča sprejem brambnih predlogov in njih vpoštevanje v javnosti ter želi najhitrejše rešitev. Za njim je govoril član delegacije Berczevicy in za njim zunanjji minister grof Aehrenthal: »Z ozirom na vojno med Turčijo in Italijo moram nastopati zelo rezervirano. Iz izjav ministrskih predsednikov in v osebnem oziru manjka naši armadi 30.000 mož in je mirovna moč naše armade od vseh vojaških držav najslabša. Zato priporoča sprejem brambnih predlogov in njih vpoštevanje v javnosti ter želi najhitrejše rešitev. Za njim je govoril član delegacije Berczevicy in za njim zunanjji minister grof Aehrenthal: »Z ozirom na vojno med Turčijo in Italijo moram nastopati zelo rezervirano. Iz izjav ministrskih predsednikov in v osebnem oziru manjka naši armadi 30.000 mož in je mirovna moč naše armade od vseh vojaških držav najslabša. Zato priporoča sprejem brambnih predlogov in njih vpoštevanje v javnosti ter želi najhitrejše rešitev. Za njim je govoril član delegacije Berczevicy in za njim zunanjji minister grof Aehrenthal: »Z ozirom na vojno med Turčijo in Italijo moram nastopati zelo rezervirano. Iz izjav ministrskih predsednikov in v osebnem oziru manjka naši armadi 30.000 mož in je mirovna moč naše armade od vseh vojaških držav najslabša. Zato priporoča sprejem brambnih predlogov in njih vpoštevanje v javnosti ter želi najhitrejše rešitev. Za njim je govoril član delegacije Berczevicy in za njim zunanjji minister grof Aehrenthal: »Z ozirom na vojno med Turčijo in Italijo moram nastopati zelo rezervirano. Iz izjav ministrskih predsednikov in v osebnem

nih in grozčih besedah podpore. Vsota vseh teh podpor bi znašala nad 800 milijonov krov.

* Vzrok neviht. Neki nemški učenjak dr. A. piše v svoji razpravi o vzroku naraščanja neviht do slovno sledi: »...Ta razлага se strinja tudi z dejstvom, da je opaziti že kakih 60 let, — tedaj od onega časa, odkar se industrija vedno bolj siri, — naraščanje neviht. Ta razлага pa se strinja tudi s tem, da se število neviht veča od leta do leta, ker leto za letom piha več dimnikov vodno paro v zrak.« Kako si dr. A. predstavlja oni pasus z vodenim paro in dimniki nam ni jasno.

* Cvetka iz literature. Neki nemški list prinaša v prestavni slediču kopico besed v svojem listku: »Žena je ležala zleknevana na postelji in njena oblike je oblikovala njen telo v večnih, jeklenih gubah. — »Še imam toliko moći, da morem skriviti svoje prste! si je mislila, »toda ne smem jih skriviti, ker moram potem umretil!« — In tako je ležala nepremično in skozi možgane so se ji podili brezistveni sanjski dnovi nenanaravnih noči...« Res božanstvena literatura, jeklene repa nebitvenih polja, pridelana v Prokrustovo postelji lesene miseline mizerije.

* Maščevanje častnikovo. Iz Bukarešta poročajo: 23. t. m. se je odigrala v Tuleci krvava žaloigr. Okoli dveh popoldne je prišel višji kavalerijski častnik z imenom Mihalache Bodnarescul v stanovanje se demajstretne varietete pevke Chiariine Giacomo ter jo vprašal, zakaj misli pretrgati razmerje, ki ga je imela z njim že tri mesece. Prišlo je do prepira. V prepiru je vzel iz zepa steklenico, napolnjeno z vitriolom, ter polil svojo nekdanjo ljubico Giacomo. K sreči si je ta zakrila obraz z rokami. Bila je le nekoliko ranjena. Ko je začela klicati na pomoč, je nadalec pobegnil. Na eesti so ga zaledovali policisti in drugi pasanti. Bodnarescul je začel streljati na svoje zasedovalce. Enega policista in dva pasanta je ustrelil, več drugih oseb pa smrtnonevorno ranil. Na to je ustrelil samega sebe. Giacomo so odpeljali v bolnišnico.

* Odkritosrčni avtorji. Seveda ne pri nas, marveč v Parizu, sta se našla dva avtorja, ki sta spoznala sama, kako skrupuča sta spravila na oder. Marivaux, poznejši sloviti pisatelj burk, se je udeležil nepoznan prve predstave svoje burke »Resnicia in ljubezen«, ki je temeljito pogorela. Po predstavi se je zehajoč obrnil do svojega soseda: »Grozno! — Bolj sem se dolgočasil, kakor vsak drugi v hiši. — Oprostite — to burko sem namreč zagrešil jaz sam!« Pri prvi predstavi svoje komične opere »Himere« je sedel komponist Piron zraven človeka, ki je v eno mer vzdihaloval: »Kako slabo, kako slabo! Kteri osel je neki to komponiral?« — »Tisti osel sem bil jaz,« se je oglasil Piron, »toda govorite malo bolj tiso, morda je v gledališču vendar nekaj tako neumnih ljudi, da jim opera ugaja.«

* Nova zdravila. Iz Berolina poročajo: Tajni svetnik pl. Wassermann je napravil v tukajšnjem zavodu za infekcijske bolezni odkritje, o katerem je govoril v medicinskom društvu. Gre se za neko novo sredstvo, za kemično spojitev eosina in selena, ki se vcepi v kri in ki uniči rakove stanice. Zdravilni poizkusni pri živalih so imeli ugodne rezultate. Profesor Wassermann je izrekel upanje, da bo s tem sredstvom tudi raka pri človeku ozdravil. — Iz Pariza poročajo: Profesor Chanteunesse je sporočil akademiji, da je sestavil serum, ki se ga more rabiti kot preventivno sredstvo proti trebušnemu tifusu. V 23.000 slučajih je jako dobro učinkoval. Zdržene države ameriške so v preteklem letu v Tekساسu mobilizirale 15.000 mož. Štiri meseca so bili vojaki zunanj na prostem. In v tem času sta se zgodila pri vojakih, katerim so vceplili ta serum, samo 2 slučaja tifusa.

* Obglavljenje dinarja Raitha. Pred obglavljenjem dinarja Raitha v Monakovem, je prišlo do pretresnih prizorov. Ponoči se je splazilo več ljudi čez zid jetnišnice na dvorišče, kje je bil postavljen oder za obglavljenje ter pokradlo jermena, ki so bila pripravljena, da zvežejo obsojence in ga privežejo na kladivo, da mu krvnik odsekajo glavo. Šele neposredno pred izvršitvijo sodbe so zapazili, da manjkajo jermena in Raith je moral čakati pol ure, da je neki sedlar spravil zopet vse v red. V tem času je seveda Raith strahovito trpel pod vtiskom, ki ga je imel, ko je moral gledati oder, na katerem bo končal svoje življenje. Začel se je tresti in upirati krvnikovim hlapcem in ko je bilo delo na odru končano, so ga morali s silo spraviti čez stopnice na oder. Nato so mu prebrali obesdobo. Raith je hotel izpregovoriti še nekaj besed, kar so pa krvnikovi hlapci preprečili. Grozno je bilo poslušati njegovo tantranje in vzdihanje, končno so tamburji preglasili njegove zadnje besede in v par trenutkih je bilo zadoščeno pravici.

Kmečka pisarna narodno-napredne stranke.

Vodstvo narodno-napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni pouk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravne zadeve. — Pisarna bo poslovala za sedaj le pismeno in v vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakršnegakoli pouka v zgoraj navedenih strokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložiti 10 vinarsko znamko za odgovor, ako se želi odgovor v priporočenem pismu pa 35 vinarsko znamko na: Kmetsko pisarno narodno-napredne stranke v Ljubljani, Wolfova ulica 10. Ob sebi umevno je da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetskim županom.

Zahvala za velibodusno božično poročilo.

Dne 23. t. m. bil sem iznenaden s sledenim veselim poročilom.

Ljubljana, 21. dec. 1911.

Velegreni gospod nadučitelj!

Več ožjih somišljenikov nabralo je priloženo vsoto 160 K v svrhu nakupa božičnih daril Vašim otročičem, hoteče jim napraviti malo veselje v Vašem pregnanstvu.

Ker pa ne vemo, s čim bi Vaše otroke najbolj razveselili, pošljamo Vam to darilce raje v gotovini s prošnjo, da blagovolite z njim po Vašem preudarku prirediti veselo božičico v Vaši cenjeni rodobini.

Sprejmite od nas vseh iskrene pozdrave.

Z odličnim spoštovanjem
udani

Dr. KAREL TRILLER.

S tem blagim, plemenitim činom, pokazali ste častiti gospodje darovalci v dejanju, kako simpatizirate, kako čutite z nedolžnimi družinami v pregnanstvu.

Vaš velikodusni dar mi je pod krutim jarmom trdrosčnih nositeljev naše usode, v veliko tolažbo, v zagotovo, da preganjan učitelj na Kranjskem ni osamljen, da ima v naprednih vrstah mnogo zaslombe, mnogo zanj čutečih srce, osobito v naši stolnici, v naši beli, napredni Ljubljani.

Sprejmite v imenu malih tisočnega zahvalo! Spomnili ste se jih v časih, ko poje bič nasilstva nad vsem, kar se brezpogojno ne pokori, v časih, ko je na jeziku veliko ljubezni, veliko miru in sprave, v sreču pa jad, sovraščvo, pogin in propad. Z zdatno podporo vsadili ste pa tudi v nežna srca neomejeni čut hvaležnosti, ljubezni in spoštovanja. Božičnice, batega darila 1. 1911, tega ne pozabijo nikdar, ostane jim v trajnem neizbrisljivem spominu. Danes Vas, castiti g. darovalci še premalo enčijo, povprašujejo v svojih otroških čutih ljubezni in hvaležnosti po svojih dobrotnikih, a kmalu Vas spoznamo in s ponosom se bodo ozirali na Vas zagovornike, zaščitnike učitejskih teženj.

Z globokimi čutili hvaležnosti sem Vam

z najodličnejšim spoštovanjem
vdani

FRAN POKOKAR, nadučitelj.

Banjaluka, 26. dec. 1911.

Zahvala.

Nasi p. n. trgovci in trgovke se tudi letos raje odkupili z novčnim darom 87 K v prid tukajšnjem ubogim šolskim ubožčekom.

Gosp. Gabriel Piccoli, lekarnar v Ljubljani 50 K; gosp. Iv. Finžgar, župan, od nekega zneska 13 K in domači gosp. župnik Jos. Lavrič 10 K.

Za to lepo skupno vsoto 172 K 60 v se je sklenilo, nabaviti 20-21 obujem solarjem ter nakupiti ubožnih knjig, zvezkov, peres itd.

Naložena je podpisana prijetna dolžnost, da se vsem navedenim blagim dobrotnikom najiskreneje zahvaljuje. — Lepa hvala tudi gosp. trgovcu in župniku Ivanu Finžgarju ter gospoj gostilničarki Ani Kunaverjevi za trud, ki sta ga imeli z nabiranjem novcev.

Solsko vodstvo na Breznici, dne 27. dec. 1911.

JOS. AŽMAN, šolski vedja.

Maročila za noveletna voščila sprejemamo še do jutri večer.

Darila.

Podpornemu društvu za slovenske visokošole na Dunaju so darovali od 1. do 15. decembra: po 30 K: dr. Jos. Starč in kamnoseki mojster Alojzij Vodnik v Ljubljani; po 20 K: dvorni svetnik Mih. Gabrielčič, vlad. svet. Anton pl. Globočnik, sekcijski načelnik dr. Vlad. pl. Globočnik na Dunaju, Anton Hrast v Trstu, dr. Otmar Krajev v Ljubljani, notar Luka Svetec v Litiji in dr. Henrik Tuma v Gorici; po 15 K: podpolkovnik baron I. Roscher - Rath v Gorici; po 10 K: Rajko Arek, J. Blasnika nasled., nadsvetnik Vek. Furlan, prof. Fil. Gasparin, dr. Fr. Horvat, Minka Hrašovec - Homann, vlad. svetnik Ivan Ilc, primarij dr. Ivan Jenko, dr. Fr. Jurtela, E. Knez, Kolinska tovarna za kavno primes, Ivan Mankoč, odr. sod. Anton Mladič, eksel. knezoškof dr. Miha Napotnik, prof. Ant. Peterlin, gimn. ravnatelj dr. Lovro Požar, Karel Šavnik, dr. Anton Švigelj, dr. Pavel Turner, inženir Mih. Vošnjak, dr. Jos. Wilfan in viš. inženir Fr. Zužek; 6 K 06 vin.: dr. I. Schegula; po 6 K: prof. Rajko Perušček, dr. R. Pipuš in dr. Fr. Rosina; po 5 K: Josip Berlispig, dr. Juro Hrašovec, Val. Kopitar, Ivan Krajev, teh. pristav Jak. Lah, Fr. Majdič, Iv. Mejač, župnik I. Omers, Franjo Oset, župnik And. Podpostnik, notar Jožef Rohrman, ravnatelj Henrik Schreiner, viš. živinozdravnik Pavel Skalé, Franjo Souvan sin, A. Šarabon, prof. A. Tavčar, Alojzij Zajec, Norbert Zanier in I. slov. zalogalčačja v rumu v Ljubljani; po 4 K: Jelena Bavdekova, Štefan Rojnik in Lav. Schwentner; po 3 K: dr. Jan Lenoch in prof. Skrbnišek; in po 2 K: O. Bernatovič, prof. dr. Anton Dolan, Viktor Engelman, župnik Anton Koblar, Josip Medica, Rudolf Pevec, Matilda Šebenikar, prof. dr. Ivan Svetina, Rud. Zdolšek in Mih. Zrnavec. — Skupaj 597 K 06 vin. — Darove sprejemata sedanji blagajnik dr. Stanko Lapajne, dvorni in sodni odvetnik, Dunaj I. Bräunerstrasse 10.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 22. decembra: Matija Brezovar, prodajalec sadja, 58 let, Poljanska cesta 76. — Alojzij Pahor, židovski polir, 44 let, Tržaška cesta 24. — Martin Sušnik, bivši delavec, 86 let, Radeckega cesta 11.

Dne 23. decembra: Josipina Ruzina, tobačne tovarne delavka v počku, 60 let, Sv. Florijana ulica 13.

Dne 24. decembra: Karel Pachek, zoboteknik, 43 let, Ulica na Grad 8. — Ana Kuhar, zasebnica, 81 let, Konjuska ulica 3. — Ivan Kocjančič, tob. tov. delavec, 78 let, Sv. Florijana ulica 21.

V deželnih bolnic:

Dne 22. decembra: Franc Bitenc, mizarski pomočnik, 62 let.

Scottova emulsija

vsebuje v cisto lahko prebavljivi obliki za razvitje kosti in rast zob potrebne tvarine. To kaže razširjeno uporabljajo Scottovo emulsijo od strani gospodov zdravnikov

v otroški praksi, aka se hoče doseči stalno ojačanje razvitja kosti. Otroci vživajo tako radi zelo okusno Scottovo emulsijo, jo lahko prenajašo in dobijo ravne, lepe kosti.

Pri nakupu zahtevajte izrecno Scottovo emulsijo. Saj znakma »Scott,« ki je že čez 35 let vpeljana, jamči za izborna kakovost in učinek.

Cena originalni steklenici 2 K 50 h. Dobri se v vseh lekarnah.

i

Mnenje gospoda dr. P. Borlovana

Gospod J. Serravallo

Trst.

V odgovor Vašemu pismu Vam sporočam, da sem napravil poizkus s poslanim mi Serravallovim kinavim z zelezom in da sem bil zadovoljen. Rabil sem ga pri pomanjkanju teka, pri malokrvnosti, slabem prebavljanju, pri prebolelih itd. tudi v otroški praksi in povsed z najboljšim uspehom. Bolniki ga jemljejo, radi in celo povprašujejo po njem. Priporočal sem Serravallovem kinavim z zelezom svojim znancem na splošno in priporočam ga lahko vskakom.

Nagybogssan, 10. aprila 1909.

Dr. P. Borlován.

Kako naj po veliki suši ravnamo s svetom, kjer pridevujemo kromo. Ako preizkujemo travnike in njive, kjer raste trava in detelja, vidimo, da so samo skrajni konci koreninice od suše prizadeti ali so v najskrajnejšem slučaju odmrli, korenine same so pa večkrat samo ovenele, pač pa ostale žive. Izvrstno se je že leta 1905 po popolnoma podobnem hudem letu 1904 na graščinskem zakupu Brunn am Steinfelde na Nižjem Avstrijskem obnoslo gnojenje s 3 do 3^{1/2} % 17 do 18% rudinskih superfosfata in 4 q kajnita na 1 ha za deteljo in travo, seveda s skarificiranjem in povlačenjem vred. Takratni zakupnik je imel leta 1905 1600q sena čez navado, ki ga je ugodno lahko prodal, njegovi sosedje, ki se iz strahu niso upali niti obdelavati, niti gnojiti, so pa trpeli pomanjkanje krme. Iz te primere se lahko učimo, da je ravno po slabem letu kakor leta 1911 pametno gnojenje in obdelovanje kriština in potrebnih, in kako velik dohodek se doseže s primernim oživljeњem sveta, dalje z uspešnim gnojenjem z visokoprocentnim superfosfatom v zvezi s kalijevimi solmi. Priporoča se omnenje gnojilo rabiti še predno prične pogajanti trava.

Milo s francoskim žganjem Brázay odstranjuje grapavost kože in ohranja nje finost in gladkost. Dobiva se povsed.

Praznik ljubezni, praznik otrok

bi obhajal ves svet rad v zdravju, in vendar je ravno ta slab letni čas posnbo nevaren. Radi tega se mora vsako prehlajenje, iz katerega se razvija največ bolezni, že spodenka zavirati in če je le mogoče preprečiti. Oboje se doseže s tem, da se vprablja Fayeve prave sodenske mineralne pastilje, ki se dobivajo v vseh lekarnah, drogerijah in tozadovnih trgovinah po K 125.

Generalno zastopava za Avstro-Ogrsko: W. Th. Gunzert, c. kr. dvorni založnik, Dunaj IV/1. Grosses Neugasse 17.

Mesto drugega obvestila.

Naš ljubi soprog, oče, oziroma last in starci, gospod 4414

Maks Mayer c. kr. zemljiškoknjižni vodja v p.

je 28. decembra ob pol 7. zjutraj po kratkem, težkem trpljenju v 80. letu življenja mirno preminil.

Zemski ostanki dragega pokojnika bodo v soboto 30. t. m. ob 3. pop. v hiši žalosti blagoslovjeni in na pokopališču v Škofji Loki pokopani.

Maša zadušnica se bodo služila v soboto, 30. t. m. ob pol 8. dop. v farni cerkvi v

Sprejem koncipijenta

z daljšo odvetniško prakso. Vstop s
1. svetčanom.

Dr. Franc Štrljan, odvetnik v Ljubljani,
Miklošičeva cesta št. 4. 4382

Vod raziskoval vinskih sodov dacar

se prodaj. Ogleda se jih pri Antonu Storn,
Spodnja Ščaka 22. 4382

Bče se zanesljiv in izvežban

naslov pove uprav. »Slov. Narodac
4287

— Izvajen — 4392

solicitor

(stenaograf, strojepisec) izvežban v ma-
lem konceptu, ne sprejme s 1. fe-
bruarjem 1912.

Dr. Urban Lemež, odvetnik v Slovenski Bistrici.

Restante pošta K. „Zvestoba do groba“.

z Predim odgovor oziroma vrnilte na pismo 29. novembra.

Činovnička zadruga u Beogradu

razpisuje

stečaj

za izradu plana za svoj Dom

na uglu Kralj-Milanove i Dobranjske ulice a sproču novoga Kraljevskoga dvora
pod pogodbena ozira:

- 1.) Na stečaj mogu učestovati samo Jugosloveni.
- 2.) Od planova izradiće se osnove za svaki sprat, preseci i fasade, u razmeri 1 : 100.
- 3.) Svi potrebeni podaci dobije se od uprave Činovničke zadruge u Beogradu.
- 4.) Planove za Dom treba predati do 1. februara 1912 god. po starom kalendaru.
- 5.) Planovi će se nagraditi sa tri nagrade: prva sa 3000 dinara, druga sa 2000 dinara i treća sa 1000 dinara. Nagradjeni planovi ostaju svojina Činovničke zadruge.

Planovi pod šifrom šalju se puravi Činovničke zadruge u Beogradu.

Beograd, 1. decembra 1911.

Uprava.

Savinjska podružnica Slov. planinskega društva
naznana prežalostno vest, da je njen mnogoletni marljivi tajnik, gosp.

Ignacij Šijanec

učitelj

v Gornjem gradu dne 26. dec. t. l. v starosti 38 let nenadoma umrl.

Gornji grad, dne 26. decembra 1911.

4412

Savinjska podružnica S. P. D.

Resna ženitna ponudba!

Počesar, 40 let star, v
pričaznem kraju na Šp.
Stajerskem, želi poročiti
gospodinjo (koleginjo)
primerne starosti, blagega
srca, dobro gospodinjo,
z najmanj 60.000 kronami
premoženja. Le reane po-
nudbe s sliko, ki so vrne,
pod Šifro: „Dobra go-
spodinja“ do 6. januarja
1912 na upravnštvo »Slo-
venskega Naroda«. — Za
tajnost se jamči 4394

Močni salton.

Castilim čamam priporoča

klobuče

te najstnogenega okusa

Ida Shot-Vaneck

239 Ido Frančo.

Salni kllobuhi vedno pri-
pravljeni. Iako tudi venci
o trahovi in raene ovoltice
doma izgotovljene.

Ugodna prilika!

V lepem jako prometnem kraju sp. Štajerja
kjer je železnička postaja in pošta,

je naprodaj

Irgovska hiša

4209 z vrom, pjivo in travnikom.

Hiša je tako lepa, dobro zidana, ima krasne
trgovske prostore, kakor tudi prav lepa pri-
vatna stanovanja, kleti, hlevne itd. — Hiša,
oziroma posestvo se proda radi rodbinskih
razmer. Cena vsega skupaj je K 10.000.—
Letnega prometa se doseže še nad 100.000 K.

Da se tudi eventualno v najem za več let.

Natančnejša pojasnila daje posestnik
Anton Verbič, trgovec v Svetici ob Savi, Štajersku.

Milijoni rabijo profi

kašiju

Hripcavosti, kateru in zase-
zenju, krčnemu in oslovskemu
kašiju, nego slastne

Kaiserjeve

prsne karamole

z „stromi jeklami“

not. poverjenih izpriceljal od

zdravnikov in zasebnikov za-
jamčuje gotov uspeh. Izredno prijetni

in slastni bonboni.

Zavitek 20 in 50 vč., skupaj

60. Prodaja jih v Ljubljani:

Ubud pi. Trakovci, lekarna, Rik. Županik, le-

karna. Dr. Q. Pintori, lekarna. Džefalija, le-

kar. Mr. Ph. And. Bohine, lekarna pri kreši.

Mr. Ph. Joe Címer, lekarna, Ant. Kanc, dro-

gerija. B. Cvancara, drogerija „Adria“.

Daniel Ples, lekarna. Idrija. J. Bergmann, le-

karna, Novo mesto. C. Andrejčič, lekarna,

Novo mesto. Jur. Huz, lekarna pri Mar. P. Vi-

pava. Milan Wach, lekarna, Metlika. A. Ro-

blek, lekarna, Rudovci. Hinko Brili, le-

karna, Litija. Karol Švarc, lekarna pri Sv.

Trojci, Kranj. Pia Švec, lekarna, Šentvid pri Ljublj.

Šentvid pri Ljublj. Karel Kavčič, lekarna, Šentvid,

lekarna v Šk. Lekti. Mr. H. Robič, lekarna, Jesenice.

V. Arko, trgovce, Šenčur. Jan. Rudolf drog.

Little J. Kandušer, trgovca Mengel. Jos. Ančič, le-

karna v Ribnici.

Za novo leto!

Raznovrstno perilo, na-
mizne oprave, nogavice,
srajce za gospode, po meri.

Žepni robci,
perje in puš priporoča

Anton Šarc, Ljubljana
Selenburgova ulica št. 5.

7-16 zjutraj. Osebni vlak iz Trsta, Go-

rice, Jesenice, z zvezo na brzovlak iz Ber-

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.

Krasna umetniška reprodukcija v vč barvah

znamenite Groharjeve slike .. .

Primož Trubarja

ustanovitelja slovenske književnosti

visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta
reprodukcia je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto K 3.20.

Dobiv: se v

NARODNI KNJIGARNI

Ljubljani. Ščernova št. 7.

Šolske potrebščine

vseh vrst se dobe po najnižjih cenah v

Narodni knjigarni

v Prešernovi ulici št. 7.

St. 43242.

Razglas.

V smislu §§ 3. in 6. ministrskega ukaza z dne 23. aprila 1898, drž. zak. št. 56 in § 3. ministrskega ukaza z dne 22. avgusta 1908, drž. zak. št. 181 se javno naznanja, da bodo

voli'ski imeniki za dopolnilne volitve prisednikov
in namestnikov obrtnega in prizivnega sodišča

razgrnjeni vsakomur na vpogled

od včetega 28. decembra 1911 do včetega 10. januarja 1912

v posvetovalnici mestnega magistrata.

V tem roku je podati reklamacije zoper volilski imenike pri mestnem
magistratu. Reklamacije se smejo nanašati na to, da se ni oziralo na lastno
volilno pravico reklamantov ali pa na vsprijete druge osebe, ki nimajo volilne
pravice ter morajo biti v prvem slučaju opremljene s pripomočki in listinami,
ki služijo v presojo pravnega vzroka reklamacije.

Vpogledati se smejo volilski imeniki le med uradnimi urami, to je od

8. ure zjutraj do 2. ure popoldne.

Magistrat dejelnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 27. decembra 1911.

Za odkrivanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. dejelne vlade svetnik

Laschan l. r.

Seno in krompir

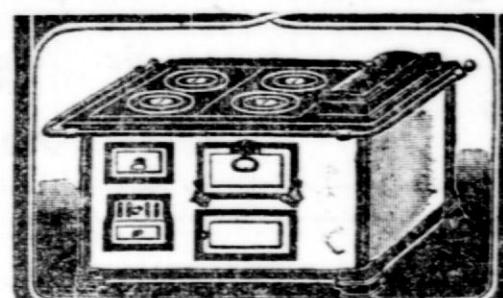
se kupi.

Ponudbe pod „Na zdar“ Trst, glavna pošte; poste restante.

4212

Kavarna „Merkur“
je vsak dan
vso noč odprta.
— M. V. Izlakar. —

Štedilniki Triumph

Tvornice Triumph, dr. z om. z.
Wels, Gor. Avstr. 1813

Katalogi zastonj in poštne prosto.

Radi inventure

prodajam ta teden do novega leta blago iz cele zaloge
pod vsako ceno.

Angleško skladisče oblek, O. Bernatovič Ljubljana, Mestni trg 5.

Zahtevajte novi veliki
Jubilejni cenik s koledarijem
o najnovejših urah, zlatnini in srebrnini, ki
se vsakomur dosegne franko in brezplačno.
Uveljavile so se mnoge znatno znižane cene.
Za naročitev cenika zadostuje dopisnica.
Fr. Čuden, Ljubljana, Prešernova ul. 1.

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga otročja redilna sredstva 1–3 krone, velja „Sladini“ ali dr. pl. Trnkóczy-ja „Sladni čaj“ 1 zavoječek $\frac{1}{4}$ kg samo 50 vinarjev. — Na tisoče otrok ga zavzima z najboljšim uspehom.

Glavne zaloge: v Ljubljani lekarna Trnkóczy, zraven rotovca: na Dunaju v lekarnah Trnkóczy: VIII., Josefstadtstrasse štev. 25; III., Radetzky-platz štev. 4; V., Schönbrunnerstrasse št. 109; v Graden: Sachstrasse 3.

Olimpija krema brez maščobe, lepotilo prve vrste, je najboljše in najuspešnejše sredstvo za odstranjanje vsakovrstnih kožnih napak, kakor so pege, izpuščaji, lisaji, mozoli itd. Mali lonček K 1:20, veliki lonček K 2:—.

Olimpija puder rožnat, bel in creme, daje licu svežo in posebno sirijano mlado dobitno poit, in je popolnoma neškodljiv. Skatalija K 1:50 h.

Pomada za rast lás krepiti lasišče in zabranjuje izpadanje las. — Lonček K 20 h.

Osipalo prašek za otroke in odrasle, vojake, turiste. — Karton 30 h.

Mazilo zoper ozeblime. Sredstvo zoper ozeblime. — Lonček z navodom o rabi 80 h, tučat 8 K.

Otroško mazilo je za otroke z ožulenimi mestci. — Lonček z navodilom 40 h, tučat 4 K.

Lekarna Trnkóczy v Ljubljani. — Razposiljanje po pošti. Prva največja eksportna tvrdka. Preizkušeno lekarniško blago. Drogijske cene. Mastin za živinorejce. Telefon štev. 190.

„SLAVIJA“

... vzajemno zavarovalna banka v Pragi. ...
Reservni fond K 52,750.283-24. — Izplačane odškodnine in kapitalje K 115,300.003-61.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa poslovanja doberi čigar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodki ulici štev. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulanteje. Uživa najboljši sloves, koder posuje.

Dovoljuje iz čistega dobika izdatno podporo v narodne in občnokoristne namene.

Naznanilo.

Za kupovanje novoletnih daril

si dovoljuje

tvrdka H. Suttner, Mestni trg št. 25

svoje cenjene odjemalce opozoriti

na svojo najbogatejšo zalogu vseh vrst ur, kakor tudi draguljev, zlatnine, srebrnine in sploh vseh v to stroko spadajočih predmetov, katere je tako uvrstila, da bode lahko vsak cenj. odjemalec popolnoma postrežen po svojem okusu in se bo vsako naročilo rešilo v popolno zadovoljnost.

Za solidno, realno in tečno postrežbo jamčim.

Za obilen poset se priporoča z velespoštovaljem

tvrdka H. Suttner.

Za slabokrvne in prebolele
je zdravniško priporočeno črno dal-

matinsko vino

233

Kuč

najboljše sredstvo.

4 steklenice (5 kg) franko K 4:50

Br. Novakovič, Ljubljana.

BLUZE,

krila, kostume, plašče, pele-
rine, predpasnike,
otroške oblekice
plašče, klobučke, havbice, čepice,
bigijenične potrebščine za novorojenčke
in vsako modno blago pošilja na izbiro

M. Kristofič-Bučar
Ljubljana, Stari trg št. 9.

Sv. Petra cesta št. 28

Minka Kocjan

nasproti „Zlate kaplje“

založnica trebušnih pasov v deželni bolnici

priporoča veliko zalogu kirurgičnih obvez, priprav za bolnice, porodnice, novorojenčke, največja izbira sesalk Foperi itd., vse potrebščine za babice, gumaste in druge speci-
jalitete. — Izposojevanje tehnic za novorojenčke. ::

Vizitnice

od preproste do najfinje izvršitve priporoča

Narodna tiskarna.

Prosimo čimprejšnjih naročil, da moremo zlasti ob novem letu zadostiti pravočasno vsem željam.

Ravnokar je izšel

Legvartov

Koledar za kmetovalca za leto 1912

z izvrstno in koristno vsebino,
vezan v usnj. platno.

Cena koledarju je K 1:60, s
pošto K 1:80 in se naj blago-
voli denar naprej poslati.
Pri 10 iztisih se da 1 za nameček.

Dobi se pri

J. Bonač v Ljubljani
nasproti glavne pošte.

Imam v zalogi še mnogo tisoč krasnih reklamnih koledarjev za novo leto

po brezkonkurenčno nizkih cenah,

od 10 vinarjev dalje

= s koledarjem in okusnim ozadjem. 4136 ::

Kateri gg. trgovcev želi kaj cenega in okusnega,
naj se oglaši ali naroči pismeno pri domači tvrdki

Iv. Bonač v Ljubljani, nasproti glavne pošte.
Dobé se tudi sami bloki po 5 vinarjev.

Prešernove slike

prodaja in posilja po poštnem povzetju
Iv. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron. 273

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica štev. 2.

Reservni fond 800.000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih $4\frac{1}{2}\%$.

Promese Kreditnih srečk à 26 K 2. jan. 300.000 K
Promese Srečk za uravnavo Donave à 16 K 2. jan. 120.000 K

Željanje Glavni dobitek
Promese Ljubljanskih srečk à 10 K 2. jan. 50.000 K
Promese Zemljiških srečk II. em. à 6 K 5. jan. 100.000 K